

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave; Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE; Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Henlein pri Hitlerju:

Novi angleški posredovalni predlogi

Angleška vlada je obljubila nemški, da bo predložila nove posredovalne predloge, če se ne bo doseglo soglasje med predlogi prezidenta dr. Beneša in protipredlogi Konrada Henleina

BERCHTESGADEN, 3. sept. e. United Press javlja, da se je včeraj takoj po prihodu Henleina v Obersalzburg, pričela konferenca o češkoslovaškem vprašanju. Na pristojnem mestu izjavljajo, da ni Hitler sklenil še nobenih načelnih in dalekosežnih ukrepov, temveč so njegovi najbližji sodelavci vzeli samo na znanje informacije, ki jih je podal Henlein o stanju pogajanj v Pragi. Po obvestilih iz vladnih krogov ni pričakovati nobenega komunikeja o posvetovanju v Berchtesgadu. Prav tako ni bil vzel pretes nov predlog prezidenta dr. Beneša, ki v podrobnosti še ni znan. V tem pogledu bo prezident dr. Beneš objavil proglas po radiu. Ko bodo predlogi znani, jih bodo takoj proučili. Službeno izjavljajo, da je nemška vlada po Hendersonu obvestila angleško vlado, da ne misli podvzeti nobenega prenapetega koraka. Anglija je nato obljubila, da bo svojemu posredovalcu lordu Runcimanu predložila nove posredovalne predloge, če se ne bi moglo dosegati soglasje med predlogi dr. Beneša in protipredlogi Henleina.

Hitler za nadaljevanje pogajanj

PARIZ, 3. sept. e. Vsi listi trdijo, naveden izvor, da je Hitler odbil zadnje predloge, ki jih je češkoslovaška vlada predložila sudetskemu Nemcem, pripravljen pa je, da se pogaja še naprej. Te vesti pa je v protislovju z onimi, ki jih je objavila agen-

cija Radio včeraj ob 15.30, da sta posvetovanju Hitlerja in Henleina v Berchtesgadu prisostvovala tudi maršal Göring in zunanji minister Ribbentrop. Po končani konferenci je Hitler povabil Henleina na kosilo. Henlein se je snoči vrnil v Prago. Ista agencija trdi iz zanesljivega vira, da je Henlein odpotoval v Berchtesgaden samo zaradi informacij. O posvetovanju v Berchtesgadu ne bo izdan službeni komunike.

Nemška delegata pri dr. Benešu

PRAGA, 3. sept. e. Včerajšnji razgovor dr. Beneša z delegatoma nemško-sudetske stranke Kundtom in Sebekovskim je trajal do 14., kar smatrajo za dobro znamenje, ki je v zvezi z vestmi iz Berchtesgadna. To je bila vsekakor ena najbolj uspešnih razprav z nemškimi delegati. Zdi se, da bo dr. Beneš jutri izdal svoj proglas.

PRAGA, 3. sept. e. Po informacijah iz Berlina so sudetsko-nemški delegati izjavili, da je vladni načrt narodnostnega statuta nesprejemljiv, vendar pa ga niso dokončno odbili. Na podlagi tega se lahko reče, da pogajanja ne bodo prekinjena. Zdi se, da v Berlinu pričakujejo, da bo Praga predložila nove predloge. Po vesteh berlinskega izvora bo češkoslovaški vladni načrt vseboval predlog glede odnosa treh mesecev. V tem času si bosta češkoslovaški

politični odbor in vodstvo sudetsko-nemške stranke prizadevala, da ne napravita ničesar, kar bi moglo poslabšati situacijo.

Popuščanje napetosti

BERLIN, 3. sept. e. Pomirjenje, ki se opaža od včeraj v nemški javnosti, traja dalje. To je posledica splošnega pričakovanja rezultata razprav med Hitlerjem in Henleinom v Obersalzburgu in predlogov češkoslovaške vlade. Poleg tega se z velikim zanimanjem pričakuje govor francoskega zunanjega ministra Bonnetta v Bordeauxu, zlasti glede na včerajšnje razgovore, ki jih je imel z nemškim veleposlanikom grofom Welczrom. Nemški listi ugotavljajo v svojih poročilih iz Prage, Londona in Pariza nekako popuščanje napetosti in pričakujejo, da bosta Anglija in Francija pripomogli, da se še bolj razčisti sedanja zadržljiva atmosfera.

Izjava, ki je bila podana angleškemu veleposlaniku v Berlinu Hendersonu pred njegovim odhodom v London, da namreč Nemčija želi mirno rešitev sudetsko-nemškega vprašanja in da ni mislila na kake prenapetostne korake, je bila ponovljena s strani državnega tajnika v zunanjem ministrstvu Weizacka na večerji, ki jo je v četrtek zvečer priredil neposredno po prihodu iz Londona v prostorih tukajšnjega angleškega veleposlaništva. Iz dobro poučenih krogov doznajajo, da namerava nemška vlada predložiti ustvaritev sudet-

ske-nemškega kantona v Češkoslovaški. Za Hendersonove odsotnosti iz Berlina so se določile meje tega kantona in ustrezajo v Londonu. Sotrudnik piše, da je angleška zultat stikov, ki jih vzdržuje angleška vlada

Hitlerjev načrt

LONDON, 3. sept. e. »Daily Express« javlja, da je Hitler izdelal načrt za rešitev češkoslovaškega vprašanja, ki ga je Henlein prinesel s seboj v Prago. Smatrajo, da bo predlog češkoslovaške vlade, ki določa najmanj 75% avtonomijo, z nekaterimi rezervami sprejet za podlago pogajanj. Naloga lorda Runcimana bo, da s svojim posredovanjem izravna nasprotja, ki bi se pokazala v teku pogajanj. V Berlinu izjavljajo, da je absurdno misliti na to, da bi z nemške strani hoteli rešiti problem z vojno. O uporabi sile sploh ne more biti govora, pravi dopisnik »Tempa« pa pravi, da je bil včerajšnji dan odločilne važnosti. List pravi, da je več sudetsko-nemških vodij pripravljenih sprejeti predlog češkoslovaške vlade in da je šla češkoslovaška vlada v svojih koncesijah mnogo dalje, kakor se je moglo pričakovati. Medtem proučuje Hitler češkoslovaški načrt s stališča Nemčije kot celine. Potemtakem je verjetno, da bo skrbno proučil predloženo reorganizacijo češkoslovaške države glede na zunanjo politiko Češkoslovaške.

Novi Daladierovi dekreti

PARIZ, 3. septembra. b. Prvi dekreti, ki jih je ministrski svet sprejel po znanem Daladierovem govoru po radiu, se nanašajo na delovni čas. Tako govori prvi dekret o podjetjih za narodno obrambo in ugotavlja nujno potrebo nadur v njih. Njih trajanje določa delovni minister. Kakor se doznava, namerava vlada to svojo pravico bogato izkoristiti. Delovni minister ima razen tega pravico, da zviša število nadur v vseh drugih podjetjih za 100 nadur letno, dokler ne bo mogoče zaposliti v teh podjetjih novih delovnih moči. Poseben dekret določa formalnosti pri uvajanju novih nadur. Za uvedbo nadur podjetniku ni več potrebno poprejšnje dovoljenje oblasti, temveč jih javi, ko se že uvedene, toda inspekcija dela ima pravico, da jih preprovo. O skrčenju doklad za nadure v vojni industriji sme odločiti vlada, vendar pa mora v primeru splošne ureditve doklad predložiti parlamentu poseben zakon.

Angleško-poljsko sodelovanje

LONDON, 3. sept. e. Po informacijah diplomatskega sotrudnika »Daily Telegrapha« iz Foreign Officea pripisujejo velik pomen razgovoru zunanjega ministra lorda Halifaxa s poljskim odpravnikom poslov v Londonu. Sotrudnik piše, da Angleška vlada polaga veliko važnost na sodelovanje Poljske in Velike Britanije. To ozko sodelovanje med Anglijo in Poljsko je rezultat stikov, ki ga vzdržuje angleška vlada s poljskim zunanjim ministrom Beckom.

Letalske tekme Male antante

BEograd, 3. sept. e. Po vesteh iz Arada tekmovalci letalskih tekem Male antante zaradi slabega vremena od Arada dalje niso mogli nadaljevati poleta. Na letalce Milan Bjelanovič je imel defekt v motorju in je zahteval, naj mu pošljejo nadomestne dele. Ker so pravčasno prišli, je lahko motor popravil in bo nadaljeval polet.

Nad milijon obiskovalcev na Oplencu

BEograd, 3. sept. e. Grob pokojnega kralja Aleksandra Uedinitelja je doslej obiskalo milijon ljudi, ki so položili nad 24.000 svežih vencev ter nad 10.000 kovinskih vencev. Med kovinskimi venci je tudi venec Amerikanov, ki je popolnoma srebrn z zlato vejico v sredi in je veljal 8000 dolarjev.

Angleška diplomata pri dr. Stojadinoviću

BEograd, 3. sept. e. Včeraj je min. predsednik dr. Milan Stojadinović sprejel angleškega predstavnika poslov v Beogradu Sona in državnega podtajnika za Skotsko Wueterborna.

Kongres za kriminalistiko

BEograd, 3. sept. e. Tu je bila prva seja uprave kriminalističnih združenj za kraljevino Jugoslavijo. Na seji je bilo sklenjeno, da se člani združenja, ki se žele udeležiti prvega kongresa za kriminalistiko v Rimu, prijavijo najkasneje do 7. septembra t. l. v Beogradu. Topični venec 19. II. Kongres bo v Rimu od 3. do 8. oktobra in imajo udeleženci na italijanskih železnih 70% popusta. Udeleženci bodo prosili, da dobe tuda na naših železnih popust.

Mednarodni kongres za zgodovino medicine

BEograd, 3. sept. e. Jutri bodo prispeji v Beograd udeleženci XI. mednarodnega kongresa za zgodovino medicine. Kongresisti bodo prispeji v Beograd ob 20.30 kongres pa se bo pričel v ponedeljek ob 10. in bo slavnostna otvoritev v veliki dvorani Kolarčeve univerze. V imenu vlad bo udeležence pozdravil minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković. Po otvoritvi se bo pričelo delo kongresa s predavanjem o medicini v narodni poeziji Poljakov, Turkov in Jugoslovencov. Za uvod bo dr. Risto Jeremić predaval o zgodovini zdravstvene kulture v Jugoslaviji.

Posvet letalskih poveljnikov v Parizu

PARIZ, 2. septembra. AA. (Havas) Minister za zrakoplovstvo je imel včeraj popoldne sejo z letalskimi generali ter nekaterimi drugimi francoskimi letalskimi častniki. Do sestanka je prišlo na željo ministra za zrakoplovstvo, ki je hotel priiti v stik s poveljniki vojaškega zrakoplovstva, da bi se seznanili s sklepi, ki so bili sprejeti po preiskavi o zadnjih nesrečnih primerih v francoskem vojaškem letalstvu. Na sestanku so razpravljali o vzrokih teh nesreč. Določena je bila tudi pristojnost vsakega posameznega poveljnika glede nadaljnjih odlokov, ki jih sme izdajati sami. Posamezni ukrepi bodo objavljeni konec tega tedna. Poleg tega bo tedaj tudi kaj več znanega o uredbi, s katero se namerava organizirati francosko vojaško letalstvo.

Zanimive Imredyjeve izjave o odnošajih med Madžarsko in Nemčijo glede na češkoslovaško vprašanje

London, 3. sept. e. Budimpeštanski dopisnik »Daily Telegrapha«, ki ga je sprejel predsednik madžarske vlade, poroča, da mu je Imredy ob tej priliki izjavil, da za njegovega službenega obiska v Nemčiji ni bil zaključen noben pakt med Berlinom in Budimpešto, zlasti ne za politično sodelovanje. Madžarska danes nikakor ni odvisna od osi Rim-Berlin. Cilj madžarske zunanje politike je mir in pravičnost. V primeru izbruhov vojne bo Madžarska ostala nevtralna. Ker meji Madžarska na zapadni meji ob Nemčijo, se smatra za tamponirano državo napram vsem kombinacijam Nemčije, ki bi imele kak drug značaj. Nemčija in Češkoslovaška sta prirodni tržišči Madžarske. Nemčija ni izvršila nobenega pritiska na Madžarsko z namenom gospodarske obkolitve Češkoslovaške. Nemčija je danes bolj navezana na madžarski trg kakor Madžarska na nemškega. Gospodarsko sodelovanje z Nemčijo ne bo imelo v nobenem primeru za posledico ozkega političnega sodelovanja, ki bi šlo preko dosedanjega okvira med Berlinom in Budimpešto. Kar se tiče odnošajev med Madžar-

ske in Malo antanto, je sporazum, ki je bil sklenjen na Bledu, in vsak način treba pozdraviti. V velikim vznemirjenjem sprememljiva Madžarska rešitev sudetsko-nemškega vprašanja, zlasti, ker preti nevarnost, da se ne pristopi k izrednim ukrepom za njegovo rešitev. Če bi se hotelo s silo izvesti zahteve Henleina, bi se lahko zgodilo, da ruska aviacija ignorira madžarsko nevtralnost, kar bi imelo za posledico, da bi Nemčija kršila madžarske meje. Zaradi tega napada je Madžarska zainteresirana pri mirni rešitvi sudetsko-nemškega vprašanja.

Budimpešta, 3. sept. e. Listi razpravljajo obirno o izjavi predsednika madžarske vlade političnemu sotrudniku »Daily Telegrapha«, ki je izzvala veliko pozornost v tukajšnjih političnih krogih. Intervju je objavil »Az Est« in v njem podčrtava zlasti odstavke, v katerih je Imredy izjavil, da ni dogovorjeno nobeno sodelovanje med Madžarsko in Hitlerjem. V demantiju pa pravi, da predsednik vlade ni dal sotrudniku nobenega intervjuja, temveč ga je samo pooblastil, naj objavi, da je govoril z njim.

S španskih bojišč

Krvavi boji na toledski fronti

PARIZ, 3. sept. e. O včerajšnjem položaju na fronti so prispele popolnoma protislovne vesti. Dočim je po službenih vesteh vojnega ministrstva iz Burgosa pestalo zopet na vseh frontah živahnije in po poročilih iz Salamance, da so imeli nacionalisti večje uspehe v Estremaduri in Castellonu ter po poročilih iz Bilbao, da so sodelovali vse vrste modernega orožja, zlasti tanki in letala, javljajo iz Barcelone, da je bilo na fronti skoraj mirno in da so republikanci sestrelili šest sovražnih letal, sami pa izgubili eno. Iz Salamance poročajo, da so nacionalisti sestrelili 7 republikanskih letal.

Iz Francovega tabora

SALAMANCA, 3. sept. AA. Uradno poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva pravi, da so bili včeraj na estremadurski fronti odbiti vsi sovražni napadi. Nacionalističnim četam se je posrečilo napredovati v raznih odsekih fronte. Sovražne izgube so velike. V noči na 2. septembra so nacionalističnega letala bombardirala vojaške naprave v Vendrelu in v Alicantu.

Republikansko vojno poročilo

Saint Jean de Luz, 3. sept. AA. Poročilo republikanskega vrhovnega poveljstva pravi, da so bili v noči na 2. septembra na fronti pri Ebru odbiti razni sovražni napadi. Včeraj so rdeča letala uspešno bombardirala razna zbiranja čet in postojanke pri Leridi. Na madridski fronti je pri Beteti sovražnik poskušal napasti naše postojanke. Naše čete pa so ob cesti, ki vodi iz Las Rosas v Escorial zavzele več postojank. V odseku pri Puente del Alsobico

je bil odbit sovražni napad. Republikanski vrhovno poveljstvo, zaključuje poročilo z vestjo, da so sovražna letala napadla Palamos in San Felio v Kataloniji.

Italijanski ranjenci

RIM, 3. sept. e. Z bolniško ladjo »Gradisca« je prispeło v Neapelj 650 ranjenih italijanskih legionarjev iz Španije.

Papež o možnosti vojne

CASTEL GANDOLFO, 3. sept. e. Danes je papež pred tisoč romarji, med katerimi je bilo 250 novoporočencev iz Italije in Francije, izjavil:

V primeru, če izbruhne vojna, bo svet spoznal, kaj pomeni brezboštvo. Na svetu je mnogo brezboštva. Težko nam, če bo res izbruhnila. Ta nevarnost je res bila, ali sreča je, da je bodočnost v božjih rokah in jo lahko pričakujemo z zaupanjem.

Vojne vaje nemške mornarice

BERLIN, 3. sept. e. Po smotri nemške vojne mornarice, ki je bila v Kielu, so sedaj manevri nemške vojne mornarice v Severnem morju. Pri teh manevrih prvič po svetovni vojni sodeluje ena večja vojna ladja, več rušilcev in drugih edinic, vseh skupaj okrog 60 bojnih enot. Manevri bodo končani proti koncu septembra, nakar bo vojna mornarica zbrana za nove vaje v večjem obsegu.

MAL' POLOZI DAR
DOMU NA OLTAR!

Velika kitajska zmaga

400.000 Japoncev poraženih pri jezeru Pojangu

HONGKONG, 3. sept. e. Po vesteh iz Hankova so kitajske čete dosegle veliko zmago nad 400.000 Japonci v veliki borbi na južni obali jezera Pojang in na severu Jujičanga. Kitajci, ki so bili znatno močnejši, so Japonce pogladi v beg. Japonci so imeli velike izgube, poleg tega pa so Kitajci zaplenili ogromne množine vojnega materiala, več tisoč pušk, 100 strojnih pušk, več sto avtomobilov itd.

Dve japonski diviziji uničeni

HANKOV, 3. sept. e. Po vesteh kitajske narodne vlade so kitajske čete v teku zadnjih dni in zlasti včeraj na vseh frontah, predvsem pa severno in južno od jezera

Pojanga, dosegle pomembne zmage. V odseku južnozapadno od Jujičanga sta bili dve diviziji Japoncev popolnoma uničeni. Smatrajo, da je to največja zmaga kitajske vojske po bitki, ki je bila ob progi Tien-cin—Pukav.

Japonci uporabljajo strupene pline

LONDON, 3. sept. e. Iz Hankova poročajo, da tudi inozemski opazovalci potrjujejo velik uspeh kitajske protiofenzive južno od Pojanga. Japonci so o priliki napada pri Jujičangu uporabili strupene pline, katerih sestav ni točno znan in ki so imeli strahovit učinek.

Italijansko-francoski obmejni spor

LONDON, 3. sept. e. Ozemlje okoli vasi Isole, ki so jo pred kratkim morali zapustiti francoski državljani, so italijanske oblasti proglasile za vojno ozemlje. »Daily Herald« doznava od francoskih pastirjev, ki so prišli s francosko-italijanske meje, da je prišlo na to ozemlje več tisoč delavcev, ki so naglo začeli razkopavati zemljo. Evakuacija Isole je bila sicer potrebna za Italijo, toda nihče ni pričakoval, da se bo to zgodilo tako naglo in nepričakovano.

Premestitve v prosvetni službi

Beograd, 3. sept. p. Po lastni prošnji so bili premešeni naslednji profesorji: Rudolf Pregelj iz Maribora na III. realno gimnazijo v Ljubljani, Peter Holecsek iz Ptuja na klasično gimnazijo v Ljubljani, Zdravko Žnidaršič iz Kranja na klasično gimnazijo v Ljubljani, Ljudevit Cimperman iz Uzič v Celje, Milan Jovanović iz Novega mesta v Sremske Karlovice, dr. Fran Tomašič iz Kranja na klasično gimnazijo v Ljubljani in Olaf Globočnik iz Slavenskega broda na I. realno gimnazijo v Ljubljani. Strokovni učitelj Danilo Fon je bil premeščen iz Ogulina na klasično gimnazijo v Ljubljani.

Na lastno prošnjo so bili premešeni naslednji meščansko-šolski upravitelji, učitelji in učiteljice: Viktor Rom z II. moške meščanske šole v Ljubljani v Celje, Sonja Zvan z Jesenic v Doljno Lendavo, upravitelj Rudolf Pečjak iz St. Vida na II. moško v Ljubljani, prav tako njegova žena Marija, Anton Štemper z II. ženske na I. žensko v Ljubljani, Vida Pogačnik iz Novega mesta na I. moško v Ljubljani, Make Rozman iz St. Vida na III. moško v Ljubljani, Jelka Coken s I. moške v Beogradu na II. žensko v Ljubljani, Alojzij Jenko s Slovenjgrada v Ormož, upravitelj Gotthard Rot iz Trbiča v St. Vid na Ljubljano, prav tako njegova soproga Terezija.

Fašistična himna

RIM, 3. sept. e. Generalni tajnik fašistične stranke Starace je odredil, da se mora odslej fašistična himna Giovinezza poslušati stoje in v pozdrav stegniti desnico.

Židovski obrambni bataljoni v Palestini

KAIRO, 3. sept. e. Tukajšnji listi javljajo iz Jeruzalema, da so se v Palestini sporazumno z vlado pričeli ustanavljati židovski obrambni bataljoni. Izveščanje teh bataljonov je poverjeno angleškim bataljonom.

KAIRO, 3. sept. e. List »Ahram« poroča, da vojno ministrstvo nadaljuje utrjevalna dela ob meji. Ministrstvo je proučilo načrt utrjevalnih del obale Rdečega morja. Listi poročajo, da so bili na palestinsko mejo poslani oddelki egiptskih čet, ker so se v bližini pojavile vstake tople in sicer v vaseh le nekoliko milj od egiptške meje.

Olajšave v državnih zdraviliščih

Beograd, 3. sept. AA. Mnogi brezposelni, ki so oboli na pljučih, se na svoje stroške hodijo zdraviti v državna zdravilišča, med zdraviljem pa pošiljajo prošnje ministrstvu za socialno politiko, da bi bili v celoti ali delno oproščeni stroškov. Število brezplačnih postelj ali olajšavami v državnih zdraviliščih je omejeno in je možno sprejeti samo določeno število bolnikov. Novi bolniki morejo biti sprejeti šele takrat, kadar je prosto kakšno mesto. Bolniki, ki ne morejo sami plačati stroškov za zdravljenje, morajo pred svojim vstopom v zdravilišče poslati prošnjo ministrstvu za socialno politiko, da se jim oprosti plačevanja ali da se jim določijo olajšave. Prošnji je treba priložiti zdravniško spravečo s popolnim popisom zdravstvenega stanja in z opombo zdravnika, ali je potrebno posebno zdravljenje v zdraviliščih. Prošnji se mora priložiti tudi potrdilo o dohodkih, davkih in družinskem stanju.

Še 210 milijonov dolarjev za nove vojne ladje

Washington, 3. sept. AA. Predsednika Roosevelta je te dni obiskal poveljnik ameriškega brodogradništva, ki je nato izjavil, da bo Roosevelt zahteval od kongresa še 210 milijonov dolarjev izrednih kreditov

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Politični obzornik

„Je li mogoče, da propademo?“

O tem vprašanju razpravljajo »Lidove« Novine v svojem uvodniku in izvajajo: »O tem se vsiljuje človeku veliki dvomi sprito sedanje mednarodne situacije. Mogoče je, da bomo prišli na vrsto naše težke žrtve na življenju in imetju. Ni izključeno, da se bomo morali, borec se, kakor za korakom umikati in da bomo do gležnjev brodili v lastni krvi. Eno pa je gotovo, da dobimo pomoč in ji njo tudi izdatno nagrado za naše trpljenje. Na nas je osredotočena pozornost vsega sveta. Neke je Napoleon pred bitko v Egiptu opozoril svoje vojake, da s piramid gledajo nanje tisočletja. Mi se nahajamo v boljšem položaju, kakor Napoleonova garda pred piramidami. Na nas tre ves svet, po veliki večini nam prijateljsko naklonjen. Ne smemo pripustiti, da bi se o nas nekoč pisalo, da smo klonili, da smo pozabili na staro slavo in na vse te junake boje naših očetov in pradedov za to krasno našo zemljo. Na ves ta hrup in na to veleprodajno straši odgovorjamo v vednost prijateljem in sovražnikom: Bili se bomo pred Prago na mejah, bili se bomo za Prago, na Labi, na Vltavi, na Karpatih, bili se bomo povsod, kakor so to delali Srbi in Rumuni v svetovni vojni. In če bi se tudi zadnji naši polki nahajali na jubišču, vendar bomo od dneva do dneva silnejši, vsekar pa bomo bližje zmagi, kakor ako bi se brez boja vdali in se dobrovoljno odrekli tega, za kar se sedaj bori naša politika. Podležemo-li pod udarce psihološke kanonade, izkažemo se li slabi, kakor naši predniki, ostane na nas na veke madež prestrašenih življi. Sicer pa je bil Čehoslovaki vsikdar zgled hrabrosti in neustrašenosti. Ako se vdamo, se nas bodo sramovali prijatelji bodo nas zaničevali sovražniki, bodo nas kleti potomci. Boj, ki smo ga začeli, moramo s častjo dobojevati in če bi nas tudi polovica ostala pod kolesi vojne.«

„Deutscher Jugendbund“ se zahvaljuje

Češki listi poročajo: V vojašnico pehotnega polka št. 2 »Kralj Jurij Podjebradski« je prišla z dovoljenjem polkovnega poveljnika deputacija mladinske organizacije »Deutscher Jugendbund« iz Litomerice in prinesla vojakom v dar cigarete v znak zahvale za uspešno obrambo ugojene države v maju. Predstavitelj deputacije je imel na vojakih patriotski govor, v katerem je poudarjal med drugim: »Zahvaljujemo se vam, braniteljem države in domovine, v imenu 1400 članov organizacije »Deutscher Jugendbund« v Toplicah Šanov in Litomerice za vaš odločni in neustrašni nastop znamenitega dvajsetprvega maja, s katerim ste očuvali mir in naši krasni domovini prihranili nešteto žrtev. Prepričani smo, da boste vi, sinovi naroda, branilci domovine, v trenutku nevarnosti z vso požrtvovalnostjo branili našo demokratsko republiko. Zagotavljamo vam, da bo v tem trenutku tudi nemška mladina, ki ljubi svobodo, na vaši strani. Nečemo vojne! Ako pa kak neprijatelj napade našo domovino, se vam zaklinjamo, da pojde na tisoče mladih Nemcev, članov naše zveze skupno z vami in v vaših vrstah in z narodi naše države braniti domovino in republiko do zadnje kaplje krvi.«

Sporazum med Katoliško akcijo in fašizmom

Vatikansko glasilo »Osservatore Romano« je objavilo te dni tole vest: »Sekretariat narodne fašistične stranke je sprejel predsednika osrednjega urada italijanske Katoliške akcije, s katerim se je posvetoval o razmerju med stranko in Katoliško akcijo. Sklenjeno je bilo, da ostane v veljavi sporazum, zaključen meseca septembra leta 1931. Ta sporazum obsega te točke: 1. Katoliška akcija je diecezanska institucija, ki je odvisna od škofa. Škof imenuje lučino in duhovniško vodstvo. Ti voditelji pa ne smejo pripadati strankam ali organizacijam, ki so nasprotno fašističnemu režimu. Katoliška akcija se mora strogo ogibati vsemu, kar je svojstveno političnim strankam. Zastava društev K. a. sme biti samo državna zastava. 2. Katoliška akcija ne sme snovati strokovnih društev in sindikatov in ne sme zasledovati sindikalnih ciljev. 3. Mladinska društva Katoliške akcije se morajo imenovati »Mladinska društva Katoliške akcije« in ni drugače. Ta društva smejo imeti samo legitimacije in značke, ki strogo odgovarjajo njihovim verskim ciljem (svete podobe). Nositi smejo samo cerkvene bandere in imeti kot svoj prapor samo državno zastavo. Društva se morajo vzdrževati vsake kakršnekolitelovalne aktivnosti, omejujoč se samo na prireditve v službi verskim ciljem.«

Z Zidanega mosta

Kam pa v nedeljo? Jutri v nedeljo je v Loku pri Zidanem mostu velik sokolski praznik. Tamošnja sokolska četa bo priredila javni telovadni nastop, pri katerem sodelujejo tudi bližnja sokolska društva. Radečani! Podprimo bratsko sokolsko četo in pohitimo popoldne vsi v Loko! S svojim številnim posetom pri javnem nastopu bomo izrekli največje priznanje in pohvalo sokolskim funkcionarjem, ki so zastavili ves svoj trud za dvig sokolske ideje v Loku pri Zidanem mostu. Isto vabilo velja Zidanmoščanom, Sevnčanom in Krčanom.

Iz Loke pri Zidanem mostu

Javni telovadni nastop sokolske čete. Sokolska četa Loka pri Zidanem mostu priredi jutri svoj javni letni telovadni nastop, ki bo združen z velikimi slovesnostmi. Od 12.30 do 14. ure bo promena nastopov, ob 14. uri sprejem gostov pri vlakih, ob 15. povorka, ob 16. javni telovadni nastop. Po nastopu je prosta zabava in ples. Igrala bo železničarska godba iz Zidanega mosta. Bratje in sestre ter prijatelji sokolske ideje, pridite v čim večjem številu v Loko ter podprite s svojim posetom naše sokolsko delovanje!

Problem telef. kabla Maribor-Beograd

Nevarnost, da se usmeri nova mednarodna telefonska proga mimo Jugoslavije preko Rumunije

Maribor, 3. septembra.

Skoro ves čas obstaja Jugoslavije, zlasti pa zadnjih deset let je stalno na dnevnem redu v naši javnosti, zlasti na vseh konferencah, shodih in sestankih naših gospodarskih krogov iz Maribora in njegovega zaledja dvojje vprašanje: problem reorganizacije, izboljšanja telefonskega prometa med našim severnim državnim ozemljem in južnimi deli države, zlasti na črti Maribor—Zagreb—Beograd, in problem mednarodnega telefonskega kabla Maribor—Beograd. Koliko resolucij je že zadelo na gluh ušesa, koliko praznih obljub je bilo že podanih, koliko potrebnega in nepotrebnega, važnega in nevažnega se je o tem že napisalo po časopisih, toda kakor pred desetimi leti, sta ti vprašanji še danes na — mrtvi točki.

Vsekakor je zanimivo, kar je te dni napisal »Jugoslovanski kurir«, ki pravi:

Rešitev vprašanja mednarodnega telefonskega kabla je mnogo važnejše nego razni drugi problemi, ki so že požrli stotine milijonov dinarjev. Z zavlačevanjem izgublja naše jugoslovensko gospodarstvo silno mnogo. V vprašanju mednarodnega telefonskega kabla Maribor—Beograd smo bili do marca t. l. v obvezi proti Avstriji, danes smo proti Nemčiji. Po vesteh iz Berlina se bo Nemčija začela interesirati za prave razloge, zakaj ne položimo kab-

la Maribor—Beograd, ter bo začela zahtevati rešitev, ali pa se bo v nasprotjem primeru usmeril pravce mednarodnega kabla čez Madžarsko in Rumunijo.

Doslej je bilo za nabavo kabla že troje licitacij, toda vse so bile razveljavljene. Industrija kablov je kartelirana, glavna činitelja v svetovni industriji pa sta Standard Electric Company in Siemens, v katerih je zainteresiran mednarodni kapital.

Razglašeno je bilo, da je bila sklenjena ustanovitev lastne jugoslovanske industrije kablov, menda v okolici Valjeva ali Čacka. Ta tovarna naj bi po izjavah merodajnih krogov rešila tudi problem telefonskega kabla je mnogo važnejša nego jave so nedvomno prenapeljene. Zakaj? Predvsem se vprašanje ustanovitve takšne tovarne za enkrat samo še proučuje, če pa bi se res ustanovila takšna tovarna pri nas, s tem vprašanje kabla Maribor—Beograd še vedno ne bo rešeno, ker bo sta trajala ustanovitev in popolna oprema tovarne parlet in ker bi tovarna mogla na leto izdelati kabla komaj za 50 do 70 km, razdalja med Mariborom in Beogradom pa je blizu 700 km. Tako bi morala tovarna par let in ker bi tovarna mogla 10 let, da bi se instaliral kabel Maribor—Beograd. V najboljšem primeru bi bila torej dela končana v priložilo 15 letih. In tretjič: v Jugoslaviji imamo vse surovi-

ne za izdelavo kablov (baker in svinec), nimamo pa patentov, ki so v posesti mednarodnega kartela za industrijo kablov. Dvomljivo je, da bi kartel odstopil patente po ceni, ki bi nam konvenirala.

V tesni zvezi s problemom kabla Maribor—Beograd je tudi problem reorganizacije našega celokupnega telefonskega prometa. To je bistveno vprašanje za napredek naše telefonske službe. Nevarnost je, da se bo ves mednarodni telefonski promet usmeril čez Rumunijo, kar bi za dolgo dobo pokopalo vse načrte za napredek našega notranjega telefonskega prometa.

Tako »Jugoslovanski kurir«! Ali je že ta članek izšel iz krogov zainteresiranih inozemskih industrij ali odkod drugod, je vse eno! Gotovo je, da vsebuje mnogo resnice. Mariborčani smo pri teh vprašanjih specialno zainteresirani, zato moramo od merodajnih krogov vsekakor zahtevati, da natočijo javnosti čistega vina glede nameravane ustanovitve lastne jugoslovanske industrije kablov, zlasti pa, kakšna jamstva imajo, da se ne bodo zainteresirane sosednje države premislile in kratkoročno Jugoslaviji pokazale hrbet in zgradile novo mednarodno telefonsko progo mimo nas in brez nas. Upamo, da so tudi naši gospodarstveniki budno na straži in da vestno zasledujejo razvoj obeh problemov.

V Sloveniji razlašeni gozdovi

Največji gozdovi so bili last veleposestnikov tuje narodnosti in tujih državljanov

Ljubljana, 2. septembra. Po zakonu o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931 so bile v Sloveniji razlašene naslednje gozdne površine:

1. na veleposestvu dr. Ferdinanda Attemsa 2669.1126 ha, lastniku je ostalo kot gozdni maksimum 1500 ha.
2. na veleposestvu naslednikov Karla Auerperga 14858.6643 ha in je ostalo lastnikom kot gozdni maksimum 3000 ha.
3. na veleposestvu naslednikov Hervarda Auerperga 1039.5689 ha in je ostalo lastnikom kot gozdni maksimum 1500 ha.
4. na veleposestvu naslednikov Huga Windischgrätza 6161.5673 ha in je ostalo lastnikom 2500 ha.
5. na veleposestvu dr. Karla Borna 806.1389 ha in je ostalo lastniku 3000 ha.
6. na veleposestvu Kranjske industrijske družbe 218.0115 ha in je ostalo lastniku 1000 ha.
7. na veleposestvu Thurna Valsassina Vincenca 4159.4417 ha in je ostalo lastniku 1500 ha.
8. na veleposestvu Thurna Valsassina Douglasa 2306.5836 ha in je ostalo lastniku kot gozdni maksimum 1500 ha.
9. na veleposestvu dr. Arturja Pergerja 1704.7158 ha in je ostalo lastniku kot gozdni maksimum 1000 ha.
10. na veleposestvu dr. Alfreda Windischgrätza 1519.3731 ha in je ostalo lastniku 1000 ha.
11. na veleposestvu dr. Alfonza Zabeo 3198.4628 ha in je ostalo lastniku kot gozdni maksimum 1000 ha.
12. na veleposestvu Josipa Herbersteina 106.9998 ha in je ostalo lastniku kot gozdni maksimum 1000 ha.
13. na veleposestvu dr. Rudolfa Hoscheka 380.9158 ha in je ostalo lastniku kot gozdni maksimum 1200 ha gozdne površine.

Razlašeno je bilo torej na 13 veleposestvih v dravski banovini skupaj 39119.5561 ha gozdne površine in je bilo puščeno na prosto razpolaganje kot gozdni maksimum skupaj 20700 ha. Na 13 veleposestvih je bilo razlašeno 65% njihove skupne površine. Pri poedinah veleposestvih znaša ta odstotek:

Pri veleposestvu dr. Ferdinanda Attemsa 64%, Karla Auerperga 83%, Hervarda Auerperga 41%, Huga Windischgrätza 71%, dr. Karla Borna 21%, Kranjske industrijske družbe 18%, Thurna Valsassina Vincenca 73%, Thurna Valsassina Douglasa 61%, dr. Arturja Pergerja 63%, dr. Alfreda Windischgrätza 60%, dr. Alfonza Zabeo 76%, Josipa Herbersteina 10% in dr. Rudolfa Hoscheka 24%.

Pri razlastitvi gozdov so se upoštevale potrebe okoliških kmetovalcev kakor tudi ohranitev gospodarskih enot in obstoječe lesne industrije. Glede gozdov Kranjske industrijske družbe so naknadno ugotovili, da je bila dana rešitev za razlastitev na podlagi katastrofa, ki ne ustreza stanju v naravi. Bila je upoštevana površina 195 ha, ki je v naravi neplodna zemlja, golja-

va in skalovje. Zato je pristojno ministrstvo razlastitev na veleposestvu Kranjske industrijske družbe preklicalo.

Po razlastitvi gozdov so stopile uprave veleposestev v stik z občinami pridobiteljicami in z začasnimi državnimi upravami razlašeni veleposestniških gozdov ter sklenile s njimi posebne sporazume glede brezplačnega in bremen prostega odstopa gozdov. Do razlastitve pa plačilo odškodnine po zakonu o likvidaciji agrarne reforme je prišlo le pri 3 veleposestvih, pri Karlu Auerpergu, Hervardu Auerpergu in Josipu Herbersteinu. Na 9 veleposestvih pa je bilo gozdno vprašanje urejeno s pomočjo sporazumov. Tako meri razlašena gozdna površina na veleposestvu Karla Auerperga 15261.0842 ha, na veleposestvu Hervarda Auerperga 982.1182 ha in na veleposestvu Josipa Herbersteina 111.0723 ha, skupaj 16354.2753 ha. Brezplačno odstopljena površina gozdov in planin meri 7339 ha. Začasna državna uprava razlašeni gozdov ima pod svojo upravo tako 16.354 ha razlašeni gozdov in 5.816 ha brezplačno odstopljenih gozdov, skupaj 22.170 ha gozdov in površin, ki so sestavni del gozdov. Te površine upravljajo šumske uprave v Kočevju, v Straži pri Novem mestu in v Črni pri Prevaljah.

Na veleposestvu Ljubljanske škofije je bilo razlašeno v korist vseh občin gornjegrajskega sreza 5513.8209 ha gozdov, 2386.8525 ha planin in 2173.5003 ha neplodne zemlje, skupaj 10074.1373 ha. Istočasno je bilo dovoljeno, da se povrne veleposestvu del razlašene gozdne površine v izmeri 3000 ha s pogojem, da nima v tem primeru veleposestnik pravice do odškodnine za razlašene površine planin v izmeri 2386.8525 ha in za razlašeno neplodno zemljo v izmeri 2173.5003 ha. Ti dve rešitvi je odobril ministrski svet na seji dne 16. decembra l. 1933.

Od vseh površin veleposestev Ljubljanske škofije je doslej podeljenih agrarnim subjektom in odrejenih za razlastitev samo 1527.0179 ha planin, medtem ko ni bila doslej dodeljena občinam gornjegrajskega sreza še prav nobena gozdna površina. Še l. 1936 je ban dravske banovine predlagal ministrstvu za kmetijstvo, naj bi se navedeni rešitvi ministrskega sveta razveljavili in naj bi se odredilo, da banska uprava v svojem delokrogu uredi vprašanje razlastitve gozdov in planin na škofijem veleposestvu v gornjegrajskem srezu. V začetku leta je ministrstvo zahtevalo, naj se zastavi o tem vprašanju vse prizadete občine gornjegrajskega sreza. Soglasno so pristale vse občine na to, da naj ban uredi v svojem delokrogu, ne da bi bil vezan na uzakonjeni rešitvi iz l. 1933, s pritegnitvijo planinskega strokovnjaka pri agrarnih operacijah vsa vseh vprašanja arondacije in razlastitve planinskih pašnikov in k njim pripadajočih gozdov Ljubljanske škofije. In sicer v skladu z gospodarskimi zlasti živinorejskimi potrebami vseh v posvet prihajajočih tamošnjih kmečkih domačij.

Zadoščenje bivšemu grosupeljskemu županu

Ljubljana, 3. sept.

Za 5. dec. 1936 so bile razpisane v Grosupeljski občinski volitve. Dobrih 14 dni prej je takratni župan g. Alojzij Zitnik prejel odločbo banske uprave v Ljubljani, s katero je bil razrešen svojih poslov z utemeljitvijo, da je zagrešil nečestno in po kazenskem zakonu kazniv dejanje. Nasprotnikom g. Zitnika je bila ta razrešitev vsekakor dobrodošla grizljaj za agitacijo, češ, da volilci pač pri občinskih volitvah ne morejo voliti ponovno moža, ki je zagrešil nečestno kazniv dejanje. Medtem ko se je g. Zitnik proti odločbi banske uprave pritožil na upravno sodišče v Celju, je teklo proti njemu in njegovemu sinu Alojzu pri okrožnem sodišču v Ljubljani dolgotrajno kazensko postopanje. Državni tožilec je obtožil oba na podlagi ovadbe banske uprave v Ljubljani, da sta zakrivila kazniv dejanje po § 397-1. k. z., ker sta potvrdila neke uradne listine v zvezi z nabavo in uporabo smodnika za izvedbo javnih del in plačila med zaposlenimi delavci. Zaslusilnica je bilo okrog 15 pri. Sodišče je pregledalo vse poslovne knjige, na katere se je banska uprava sklicevala. Končno je bila 18. junija razprava proti obema obtožencema pred ljubljanskim okrožnim sodiščem, ki pa se je moglo na podlagi zbrane dokazne snovi prepričati le o popolni nedolžnosti obeh obtožencev, o njunem povsem pravilnem in korektnem poslovanju in je zaradi tega oba popolnoma oprostil vsake krivde in kazni. Razbremenilno dokazno gradivo je

bilo tako prepričevalno, da niti državni tožilec ni vložil priziva proti oprostitvi sodbi.

Pred nekaj dnevi pa je prejel zastopnik g. Alojza Zitnika, Ljubljanski odvetnik g. dr. Marjan Zajec tudi razsodbo upravnega sodišča v Celju na vloženo pritožbo svojega klienta. Upravno sodišče je pritožbi g. Zitnika ugodilo in odločbo banske uprave z dne 14. novembra 1936 o razrešitvi g. Zitnika razveljavilo. Tudi upravno sodišče prihaja s to razsodbo v skladu z ugotovitvami kazenskega sodišča do zaključka, da se bivšemu županu g. Zitniku ne more očitati prav nobene nepravilnosti.

Tako je g. Zitnik po skoro dveh letih dobil popolno zadoščenje.

Z Jesenic

Proslava kraljevega rojstnega dne: Mestna občina bo slovesno proslavila rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. v ponedeljek 5. septembra ob 20. pred občinskim domom (carinarnico) na Jesenicah. Proslave se udeležijo narodna, kulturna in stanovska društva in organizacije. Spored proslave je naslednji: 1. »Slovenec, Srb, Hrvat, igra Krekova godba. 2. »Narodna pesem«, pojejo združeni pevski zbori. 3. Slavnostni govor. 3. Državna himna, igra Sokolska godba. 5. Narodna pesem. 6. Hey

Slovani, igra Kovinarska godba in pojejo vsi pevci.

Sokolsko društvo Jesenice bo proslavilo rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. 5. t. m. ob 20.30 v Sokolskem domu z naslednjim programom: 1. Zbor članstva na letnem telovadšču, 2. pozdrav državni zastavi, 3. slavnostni govor, 4. državna himna, 5. čitanje poslanice Saveza SKJ, 6. recitacija, 7. pozdrav čehoslovanskim gostom, 8. čehoslovanska državna himna, 9. Hey Slovani, godba in petje celokupnega zbora. Po uradni otvoritvi se bo vršil koncert godbe na pihala v Sokolskem domu pri pogrnjenih mizah. Godba bo izvajala samo izbrana slovenska dela. Ves spored se bo vršil po končani proslavi pred mestno hišo.

Črnuče dobe novo šolo

Črnuče, 3. septembra. Do leta 1933 so bile Črnuče samostojna občina, potem so bile pa pridružene občini Jezica. Danes so Črnuče slavnostno okrašene za slovesno otvoritev nove šole. Prva dosedanja šola obstoji v Črnučah že 91 let. Načrte za novo šolo je napravil arh. Tomaž Strukej, zgradila jo je pa tvrdka Mavrič iz Ljubljane. Novo šolsko poslopje ima 6 parketiranih in dovolj prostornih učilnic, tako da bo moglo št. Črnučah sestrazrednica namesto dosedanje št. razrednice in da bo mogla šola pri dopoldanskem in popoldanskem pouku imeti celo 12 oddelkov. Črnuče so tako s šolo preskrbljene vsaj za nadaljnjih 40 let. V novem poslopiju so še tri sobice, ena za upraviteljevo pisarno, druga za zbornico tretja za učila, dva velika hodnika, obširno podstrešje, zelo okleto za kurivo. Telovadnice, prh, učnega vrta in centralne kurjave pa ne. Nova šola torej ni povsem moderna.

Stroški bodo znašali okrog 800.000 din. Blizu 350.000 din je že zbranih v stavbnem fondu. Za krajni šolski svet je pa najela občina 200.000 din, a banovina je prispevala s tem, da je dala 100.000 din brezobrestnega posojila. Občani, ki so že prej težko zbirali fond in ki bodo zdaj še dolga leta zadolženi z vračanjem posojila, so s temi skromnimi podporami malo za dolgovni. Novi šoli ter njenim vzgojiteljem in učencem želimo mnogo sreče in uspeha.

Avto pri Valvazorjevi koči pod Stolum

Kranj, 2. septembra. Kakor smo spomnili že obširno poročali, je zgradila letos kranjska podružnica SPD novo Valvazorjevo kočjo, ki bo kot udoben planinski hotel zadoščala vsem potrebam in zahtevam tako turenkventirane točke. Nova kočja je v glavnem zdaj dograjena in tudi na znotraj toliko opremljena, da sprejema turiste in tako služi svojemu namenu. Opremljene so že vse sobe in jedilnica, koda ima tudi tekočo vodo v angleških straniščih, kuhinji, v pralnici, kjer je tudi napravljen tuš. Električna montaža v koči je tudi že vsa dovršena, treba je le še iz Zirovnice napeljati elektriko. Staro kočjo, katere se bodo turisti radi spominjali in poleg katere so zgradili novo, so pred kratkim podrli, tako da o njej ni več sledu.

Nova kočja je pred par tedni imela zanimiv obisk. S Fordovim avtomobilom sta se neki veter pripeljala k njej pogumni jeseniški avtozvošček Ignac Velikonja in pečarski mojster Pera Apt. Pot je bila za avto precej težavna in ozka in večkrat sta morala počivati, dokler nista srečno prišla v kočjo. Ko so turisti v koči slišali avtomobil, so jima šli nasproti, tako da je bil po ravni poti kočjo avtomobil poln veselih turistov. Pred kočjo je naša južna nagovoril navzoči predsednik kranjskega podružnice g. Rojc, ki je ves čas nadzoruje gradnjo stavbe, in slavi njun pomemben uspeh in rekord. Kajti do Valvazorjeve kočje z avtom sli do danes ni še nihče upal in to je dokaz, da pot za avto ni tako priporočljiva. Po tej uvodni slavnosti se je v koči zbrala vesela družba turistov, ki so prepevali v pravem planinskem veselju, za dobro postrežbo je pa poskrbela oskrbnica Marija. Naslednji dan so se vsi slikali pri okrašenem avtomobilu in popoldne sta se Velikonja in Apt odpeljala v dolino. Velikonja je opravil že več prvenstvenih gorskih tur z avtomobilom. Tako je bil že v Javorniskem Rotvu nad Gorjami pa v zgornjih in spodnjih Lazeh, kjer se ni bil noben avto.

Parada vojakov iz svince

V francoskem mestnem muzeju v Compiegneu je zdaj razstavljena zbirka 35 t. soč vojakov iz svince. Zbirko sta poklonila mestu dva zbiratelja tovrstnih igrač. Zbirka obsega vojske vseh panog od Napoleonovih časov dalje.

Beleznice

KOLENDAR

DANES: Sobota, 3. septembra katoličani: Serafija.

JUTRI: Nedelja, 4. septembra katoličani: Rozarij.

DANAS NJE PRIREDITVE
KINO UNION: Hordubalov
KINO SLOGA: Neapelj v ognju poljubov
KINO MATICA: Junaki ulice
KINO SIEKA: Vztrajnost stotnika
KINO MOSTE: »Carobna igra« in Otok smeha

AKADEMIJA NARODNE STROKOVNE ZVEZE ob 20. v Delavski zbornici

PRIREDITVE V NEDELJO
KINEMATOGRAFI ISTI SPORED
MANIFESTACIJSKO zborovanje NSZ ob 10. v Delavski zbornici

PROSLAVA 60-LETNICE Narodne čitalnice v Sisk

AKADEMIJA SLOVENSKE SCENE ob 20. v bežigradski šoli

DEŽURNE LEKARNE
DANES IN JUTRI: Sušnik, Marjin trg 5; Kuralt, Gosposvetska cesta 10; Bohinec, Cesta 29. oktobra 31.

Iznod sira

Ali verjamete, gospod urednik, da so Ljubljančani najbolj radovedni ljudje na svetu? Vse hočejo videti in slišati, čeprav so včasih gluhi in slepi.

Če mi tega ne verjamete, kar pridite in pogledajte, kakšna gruča ljudi obsega spola se takoj nabere, če tramvaj povozí uboga, da piska, ki se je naveličal Ljubljanskega vremena ter je v obupu sklenil napraviti konec svojemu bednemu pasjemu življenju pod tramvajem. Med temi radovedneži se pogosto najde tudi kdo, ki ima vpliv na Ljubljansko vreme. Toda ta vplivni mož pa ni radoveden, zato pogleda nestrčno samomimogrede, dočim množica počaka toliko časa, da konjedrež opravi svoj posel. Če pa se Ljubljanski radovedneži zanimajo za tako malenkost, kakor sem vam povedal, kdo bi jim zameril, da kažejo zanimanje tudi za kaj drugega, važnejšega od pasje smrti pod tramvajem.

Povem vam, da mnogo Ljubljančanov moškega spola že dobri dve leti ne hodi nikamor drugam na izprehod, kakor tam okoli sodnje. Tam iz dneva v dan opreza, kdaj se bo nekaj zgodilo in izpolnilo, pa se noče in noče. Ljubljanska jetnišnica še vedno ni premajhna, stanovanec v nji je še vedno premalo in pa prav niso. Radovedneži seveda ugibajo, zakaj je tako. Eni pravijo, da zato, ker so v tistem poslopiju preveč udobna stanovanja, drugi zopet menijo drugače. Tretji pa trdijo, da se bo nekaj zgodilo in izpolnilo, kakor hitro se bo spremenilo v Ljubljani vreme. Tisti pa, ki imajo vpliv na Ljubljansko vreme, se tega ugibanja ne udeležujejo, ter jo, kakor hitro se pogovor zasuje na to stran, nemudoma popihajo, magari v najhujšem natihu brez dežnika. Razumljivo je, da pridejo pri taki priliki Ljubljanski radovedneži vsaj delno na svoj račun.

Naše gledališče

OPERA

Sobota, 3. septembra: Gioconda. Gostovanje ge. Zinke Kunc-Milanove. Izven.

Nedelja, 4. septembra: Gejša. Premiera. Izven.

Ponedeljek, 5. septembra: Ero z onega sveta. Slavnostna predstava v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Izven.

Torek, 6. septembra: zaprt.

Sreda, 7. septembra: Boris Godunov. Izven. Znižane cene.

Četrtek, 8. septembra: Gejša. Izven.

★
Ponovno opozarjamo na nocojšnjo vpriporitve Ponchiellijeve opere »Gioconda«, ki bo ob 20. uri v naši operi z go. Zinko Kunc-Milanov, članico Metropolitane opere kot gostom. Gostovanje slavne umetnice je pomemben dogodek v zgodovini naše opere. Muzikalno vodstvo ima ravatelj Polić, režija je prof. Šestova.

»Gejša« je opereta starejšega datuma, izredno solidno muzikalno delo in je brez dvoma, da bo ob občinstvo z veseljem sprejelo. Delo je skrbno nastudirano pod vodstvom kapelnika Stritofa in režiserja Golovina. Kapelnik Stritof je oskrbel tudi prevod, ki je dober in ima polno izvrstnih domislekov. Glavno vlogo poje ga. Ribičeva. Ljubljanskemu občinstvu se predstavi ta večer nova članica, gđ. Barbičeva, mlada simpatična igralka in pevka. Ostalo zasedbo smo že javili. Premiera je izven abonmaja v nedeljo, dne 4. t. m. ob 20. uri zvečer.

Opozarjamo na slavnostno predstavo v ljubljanski operi. Peta se bo Gotovčeva opera Ero z onega sveta v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Predstava je v ponedeljek zvečer, začetek točno ob pol 21. uri. Zasedba kakor pri hanskih vpriporitvah. V glavnih vlogah: gg. Heybalova, Kogejava, Franc, Betetto in Janko. Drigra ravatelj Polić, režija je prof. Šestova. Slavnostna predstava je izven abonmaja.

Gledališki abonma za prihodnjo sezono se sprejema od ponedeljka dalje v veži dramskega gledališča. Občinstvo vabimo, da se v velikem številu odzove povabilu gledališke uprave, podpiše abonma in postane tako stalni posestnik našega Narodnega gledališča, kar naj bi bila sveta dolžnost vseh slojev našega mesta. Na abonma opozarjamo tudi občinstvo, ki stanuje izven Ljubljane, ob železniških progah, ker ima razmeroma ugodne železniške ali avtomobilske zveze. Cene abonmaja so izredno nizke in se plačujejo v desetih zaporednih obrokih.

8 filmskoga platna

»Neapelj v ognju poljubov« so imenovali francoski film, ki ga predvaja to dni. ki. no »Sloga« kot svoj otvoritveni program. V njem poje priljubljeni pevec tenorist Tino Rossi, ki s svojim božajočim glasom očara poslušalce. Film je poln veselih, vedrih in zabavnih domislekov, deloma ljubavne, deloma humoristične in zabavne vsebine, tako da ga moremo priporočiti vsem ljubiteljem pristne francoske komedije. Lepi naravnost posneci, muzika in dobri šlagerji, lepo ženske v glavnih vlogah, vse to je tako prijetno, da bo imel vsakdo občinstvo, ki ga filmi mnogo zabavajo s ogledom tega dobrega francoskega filmskega dela.

Praznik narodnega delavstva

Ob 30-letnem jubileju NSZ

Ljubljana, 3. sept. Naše narodno delavstvo praznuje danes 30-letni svoj strokovni organizaciji. Pomemben je ta jubilej, ker je narodno delavstvo igralo pomembno vlogo že pred vojno v političnem in kulturnem življenju Slovencev.

Pred 30 leti se je narodno zavedno delavstvo odločilo, da se loči od mednarodne strokovne organizacije, ki je vcepila ravnodušnost do vsega, kar je bilo narodnega. Posebno izrazilo se je uprlo proti temu delavstvu v Trstu in tudi v Ljubljani. Internacionalna organizacija je zapostavljala našega delavca, v primeri z italijanskimi ali nemškimi delavci pa je imela za manj vrednega, čeprav je imela v programu napisano načelo enakosti in enakopravnosti. Vodilna mesta so zasedli vedno Italijani ali Nemci, slovenski delavec je bil dober le za število.

Prvi boji za osamosvojitve

Naše delavstvo je dolgo prenašalo diktaturo tujih internacionalnih voditeljev, naposled pa je razkrinkalo spretno prikriti resnične namene internacionalcev, ki so hoteli našega delavca dočeti zasužnjiti. L. 1907. je slovenski narodni delavec spoznal, kakšni so ljudje, ki ga vodijo, in kakšne namene imajo. Na nekem shodu so opozorili slovenskega govornika in niso pustili, da bi »oskrbnil internacionalni italijansko-nemški shod«. Našemu delavstvu so se tedaj odprle oči. Spoznal je, da zanj v taki internacionalni organizaciji ni mesta. Spoznal je, da se mora osvoboditi, če hoče postati na svoji zemlji svoj gospodar.

Nekaj zavednih delavcev se je obrnilo na takratne voditelje tržaških Slovencev glede ustanovitve lastne slovenske delavske organizacije. L. 1908. je bila v Trstu ustanovljena Narodna delavska organizacija, ki se je naglo širila v slovenskih krajih, v Istri in Dalmaciji. Povsod so slovenski in hrvaški delavci z navdušenjem sprejemali novo organizacijo.

Ogromne težkoče so morali organizatorji premagati v začetku. Avstrijska oblast je z nezapažanjem motrila navdušenje delavstva za novo narodno organizacijo. Nemški in italijanski sodrugi so na vso moč in z vsemi sredstvi zavirali razvoj mlade organizacije. NDO je bila od vsega početka za oblast državi nevaren pokret. Tako je na primer avstrijska politična oblast prepovedala nedolžen izlet tržaških narodnih delavcev v Pulj, ki so pripravili za 7. avgusta 1. 1910. Po mnenju oblasti bi bil zaradi tega ogrožen javni red in mir, v resnici pa so se avstrijske oblasti bale po-bratenja slovenskih in hrvaških narodnih delavcev.

Zmaga narodne ideje med delavstvom

Kljub vsem oviram je naš narodni delavec v tistih časih ostal zvest svoji ideji. Odpor proti avstrijskim oblastem je v narodnih delavskih vrstah rasel od dne do dne. V mladinskih skupinah NDO se je delavska mladina krepila v narodni zavesti in v odporu proti tlačiteljem. Organizacija je kmalu navezala tesne in prijateljske stike z narodnimi delavci na Češkem, ki so bili v borbi za svoje pravice odpronejši. V naše kraje so prišli iz Prage Václav Klofač, Emil Spatny in drugi, ki so naše delavstvo vzpodbujali in pripravljali za načrtno borbo. Zveza s Čehi je bila usodna za ljubljansko organizacijo NDO. L. 1910. so jo razpustili, češ, da je prekoračila meje svojega delokroga. Mladinska skupina NDO je poslala s svojega zborovanja pozdravno brzojavko v Prago mladim Čehom, ki so jih avstrijske oblasti zaprle.

Ob pričetku svetovne vojne so se člani tržaške mladinske organizacije NDO, ki so se tajno sestali pri Sv. Jakobu, odločili, da se bodo borili na strani bratov Srbov za osvoboditev izpod tujega jarma. Predsednik mladinske skupine NDO Joško Požar je bil med prvimi, ki so to storili. Pokret narodnega delavstva je po vojni oživel. Ni mu potrebna več borba proti tujcem, ki so ga zasužnjili, pač pa se mora boriti še vedno za svoje stanovske pravice in proti tistim, ki blatijo vse, kar je nacionalnega. To so vsi, ki propagirajo narodno mladenost in indiferentnost in ki so v službi internacionalizma in tujca. Taki ljudje se še vedno z vsemi silami prizadevajo, da bi našega zavednega delavca iztrgali narodu. Naslednica pionirske Narodne delavske organizacije naša Narodna strokovna zveza opravlja s pomočjo tisočev zavednih delavcev, ki so njeni člani, važni, odlični narodno in kulturno nalogo, ko se bori za stanovske interese nacionalnega delavstva, ko se bori proti temnim silam, ki zastrupljajo naše delavstvo in ga hočejo odtujiti narodu. Ne smemo pozabiti, da je narodno delavstvo bistven del našega narodnega telesa in da more biti celota zdrava samo pod pogojem, če bo duhovno in telesno zdrav del, ki v potu svojega obraza gradi narodno gmotno kulturno in daje odlične poteze s svojimi idejami tudi duhovnemu obrazu našega naroda.

Delo za boljšo bodočnost

Ob svojem jubileju bo naše narodno delavstvo izreklo svoje mnenje o važnih vprašanjih našega socialnega, gospodarskega in političnega življenja.

Narodno delavstvo hoče biti organizirano v svobodni in samostojni strokovni organizaciji. Ponovno bo izreklo svoje prepričanje, da je NSZ nujno potreben činitelj v prizadevanju za našo notranjepolitično konsolidacijo in pri reševanju vprašanj, ki naj dvignejo socialno-gospodarski položaj naroda in države.

Pokret narodnih delavcev mora sloneti na demokratičnih načelih. Čim bolj podpiramo nacionalne in socialne težnje, tem bolj se moramo zavedati, da bo tem težnjam ustrezno edino in samo z najrazvitejšimi demokratičnimi načeli v našem narodnem in državnem naletu.

Delavski strokovni pokret mora biti svoboden in ga ne sme nihče ovirati, najmanj pa delodajalci in druge strokovne organizacije. Za strokovni pokret je potrebna najširša svoboda govora in zborovanja.

Državno in narodno edinstvo za nacionalno delavstvo ni politično vprašanje, temveč ima v glavnem socialno in gospodarsko vrednost. V tem edinstvu vidijo

jamstvo za vsesplošni napredek v državi in za pravično zaščito slovenskih delavcev. Samo na osnovi načela državnega in narodnega edinstva je upravičena zahteva koristnega upoštevanja posebnih gospodarskih, in socialnih razmer v Sloveniji.

Odločno odklanjajo nacionalni delavci razredno borbo in so zagovorniki narodne skupnosti. Zato upravičeno računajo na pomoč naroda v boju za svoje socialne pravice.

Narodno delavstvo zahteva popravilo in

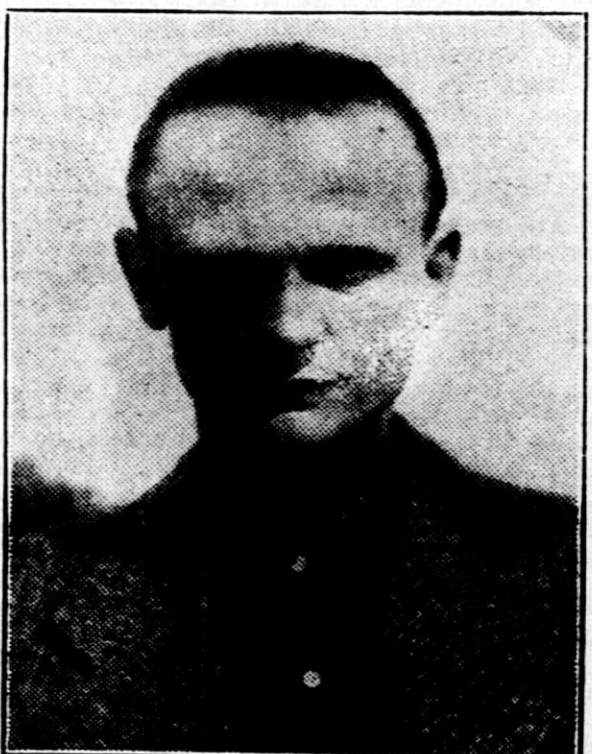
Ustvarjanje sodobnega scenografa

Ing. arh. Ernest Franz o scenografskem delu v gledališču
Prvi avtomobilski hitrostni svetovni rekord pred 40 leti

Ljubljana, 3. sept.

Ne samo delo režiserja in igralcev, tudi delo scenografa je v sodobnem gledališču odločilnega pomena za uspeh ali neuspeh vzporednega dramskega ali opernega dela. V pretekli gledališki sezoni je kritika, spričo številnih predstav opozorila tudi na odlične stvaritve scenografa g. ing. arh. Ernesta Franza, ki se je ljubezljivo odzval našemu poročevalcu in mu v razgovoru odgovoril na nekatera vprašanja, ki se tičejo scenografije sploh in še posebno glede na naše razmere.

Ing. arh. Franz se je začel baviti z inscenacijo leta 1928, ko je režiser Bratko Kreft vpriporil v delavski zbornici Tolstege »Vstajenje«, v gledališču pa je debutoiral z inscenacijo Shawove »Sv. Ivane« v režiji Bratka Krefta. Kritika mu je tedaj izrekla izredno laskavo pohvalo. Ko je scenograf Uljančev zbolel, se je arh. Franz lotil scenografskega dela v operi in drami. Po Uljančevi smrti je bil angažiran. Izmed inscenacij, ki so zbudile pozornost umetniške kritike in občinstva, naj omenim Franzove inscenacije v »Ejdipec« v režiji prof. Sesta na letnem gledališču, v Goldonijevem »Slugi dveh gospodov« v režiji Cirila Debeve, v Linhartovem »Matičku«, ki ga je režiral Branko Gavella, v »Siromakovem jagnju«, ki ga je režiral Bratko Kreft, v Respičijevem »Plamenu« v »Don Juanu«, »Rigolettu«, »Giocondi«, »Borisu Godunovu« v režiji direktorja Poliča oziroma režiserjev prof. Sesta in Roberta Primožiča, praška kulturna javnost pa je občudovala Franzovo inscenacijo v »Malomeščanih«, ki jih je avtor Bratko Kreft režiral v Pragi.

— Kako je s scenografijo v našem gledališču?

— Delo scenografa je tisto najbolj ne-hvaležnih v teatru. Zgoditvi mora predvsem delu samemu, sebi in režiserju v okviru materialnih možnosti. Ni ga teaterskega produkta izpostavljenega javni kritiki, ki bi bil tako odvisen od denarnih sredstev kakor prav inscenacija. Njej bi morali posvetiti več pozornosti, saj je za uspeh predstave odločilnega pomena, ne glede na to, da ima tudi svojo vzgojno funkcijo. Naše tehnične možnosti so preokromne, publika pa je razvijena od filmskih operet in revij. Če bomo štedno nadaljevali, bomo kmalu zaostali za izhlapitvami provincialnih teatrov. Slovenci nismo teaterskega občorja, zato naj odločilni činitelji nudijo scenografu, slikarju, odrskemu mojstru, elektrotehniku možnost, da se razgledajo po svetovnih gledališčih. V našem gledališču ne moremo eksperimentirati, nedostaja nam za to denarja. Uporabljati moramo le dognana sredstva, kar pa sami ne znamo, se moramo učiti drugod. Neobhodno potrebna nam je strokovna knjižnica, saj ne premoremo niti ene same knjige za odrsko tehniko.

— V čem je bistvo sodobne scenografije?

— Inscentirati, to je ustvariti prostor za igranje. Lažjivim idealom preteklih stoletij: perspektom, lokom, zračnim sofitam, krilom in kakor se vsa ta navlačka že imenuje, danes nihče več ne verjame. Sodobno pojmovanje teatra je pomaknilo prizorišče iz brezmejnosti perspektiv v območje igralca, postavilo je konkretno zaključeno del sveta. Igralec ne more utajiti svoje trodimenzionalnosti, saj se giblje v prostoru. Posledica: trodimenzionalna inscenacija. To trodimenzionalnost z vsemi sredstvi podčrtati, je naloga scenografa, bodisi z zgrajeno osnovo, ki prizorišče v višino razgiba in omogoča režiserju tectonske figurale kompozicije, ki penetrirajo prostor v globino, bodisi z dekoracijo. Zato je sodobni scenograf postal arhitekt.

— Kako je glede sredstev, ki so vam pri delu na razpolago?

— Glede odrskih naprav smo ostali tam, kjer smo bili pred 30 leti. Kaj se je v tem času napravilo po svetu? Razsvetljavo v drami ne dosežemo niti najnaprednejših efektov. Dosti naprednejši smo v operi, kjer imamo prenovljeno razsvetljavo iz l. 1928. Prišla je menda iz Salzburga, kjer ni več zadoščala ondodnim potrebam. Naše

zboljšanje obstoječe socialne zakonodaje in izdajanje novih socialnih zakonov. Potrebno je, da se skrajša 48 urni delovni čas, da se novelira zakon o minimalnih mezdah, da se uveljavi široka zaščita obrtnih zaupnikov. Povsod naj se strogo izvajajo predpisi o zaščiti delavcev. Nujno je potrebno, da se uredi in spremeni socialno zavarovanje, zlasti starostno zavarovanje. Domačo delovno moč je treba dočeti zaščititi. Zaposleni inozemci naj se obdavčijo v korist fonda za brezposelne, odvzame pa naj se tudi zaposlitveno dovoljenje onim inozemcem, ki so pri nas zaposleni nad 5 let. Nujno je treba rešiti problem brezposelnosti. Vso skrb je treba posvetiti vprašanju zaposlitve doraščajoče mladine. Delavstvo naj dobi plačan dopust. NSZ bo tudi v bodoče ščitila malega človeka in se bo prizadevala, da se ustvari mogočna slovenska delavska fronta.

Naši najboljši »kosi« belega in zlatega po-hištva romajo sleherni večer iz opere v dramo in obratno. Večji del fundusa kulise je izpred vojne in je že davno odslužil. Včasih smo delali nove dekoracije iz platna, zadnji dve leti jih delamo iz papirja. Papir ne prenese niti transporta z našim neprimernim vozom na katerem so naložene kulise v skladu, na mestu da bi stale po robu, niti prenatrpanega in ne-primernega skladišča. V 20 letih svojega obstoja si naš teater ni utegnil postaviti lastnega skladišča. Papirna dekoracija je neekonomična zaradi neracionalne porabe materiala ter slikarskega in mizarkega dela. Vsa napredna gledališča delajo danes kulise iz vezanih plošč, ki so trpežne in akustične. Mi pa bomo letos veselji, če bomo imeli papir.

— Kaj pa slikarna in mizarna?

— Naša delavnica je nezdrava in pre-majhna. Pozimi je v nji mraz in prepih, poleti neznozna vročina. Če se poslika prospekt, obstane ves aparat in čaka, dokler se ta ne posuši. Letos se nam obeta novo skladišče s slikarno. Naš tehnični aparat je premlajhen in ne zmore 36 premier v sezoni. Zaradi izplačevanja plač na obroke trpi redno delo. Nujno potreben nam je motorni transportni voz za kulise in plastiko. Človeška vprega ni baš v ponos našemu teatru.

Dodati moram še, je zaključil g. arh. Franz, da se nam je posrečilo s sodelovanjem mojstra Skrušnega nekaj inscenacij, ki bi ne bile v sramoto niti svetovnim odrom in ki bi ugodile najbolj kultivirane-mu in razvijenemu okusu gledalcev, kakor na primer inscenacije v operah Butterfly, Aida, Cavalleria, Ples v maskah, Don Juan, Plamen, Rigoletto, Gioconda in Boris Godunov.

— Kako sodite glede na naše razmere v gledališčni splošni?

— Mislim, da gmotne neprimernosti našega teatra ne smejo ostati problem ansambla vsakega prvega v mesecu, ampak mora biti Narodno gledališče v Ljubljani problem vsega slovenskega naroda.

Vaš život u knjiži života

POPULARNO IZDANJE

KARMAH
EXPERIMENT, BUDIMOST, TOLERO

NAŠ ŽIVOT
I OKULTE TAJNE

Knjiga vsebuje:

1. GRAFOLOGIJO,
2. PSIHOLOGIJO,
3. HIPNOTIZEM,
4. HIROMANTIJO,
5. FRENOLOGIJO,
6. ASTROLOGIJO,
7. SPIRITIZEM,
8. SANJE,
9. 200 FOTOGRAFIJ.

Knjiga je tiskana v hrvatskem jeziku.
Knjiga se pošlje takoj!
Cena 30.— din.
Denar naj se pošlje na ček. rač. 17.455

KARMAH UPRAVA ŽALEC

izletniški vlak, ki odhaja proti Metliki iz Ljubljane ob 6.42, vrača pa se iz Metlike ob 18.44.
Pohitite jutri v Metliko in obiščite tra-dicionalno trifaško žegnanje!

Kmetijski praznik v Trebnjem

Dolenjska društva kmetijskih fantov in deklet priredijo 18. septembra v Trebnjem kmetijski praznik v priložnost 20-letnice obstoja Jugoslavije. Na sporedu bodo kolesarska dirka, ocenjevanje skupin in okrašenih vozov ter zborovanje. Ob 2. bo zbor vseh udeležencev na cilju pri Kmetu v Trebnjem, Stari trg. Po sprejemu dirkačev bo skupen odhod na zborovanje, kjer bodo govorili delegati Zveze kmetijskih fantov in deklet in zastopniki podoborov. Sledilo bo ocenjevanje okrašenih vozov in skupin, nato pa odhod z godbo na čelu na veselični prostor k tov. Grmovsku, kjer bo razdelitev nagrad. Kolesarji tekmovalci startajo: 1. skupina v Novem mestu na Glavnem trgu; 2. sku-pina v Pijevah pri mostu; 3. skupina v Trebnjem pred Pavlinom; 4. skupina v St. Vidu; 5. skupina v Žužemberku. Tekmovalci naj se javijo pri Društvih kmetijskih fan-tov in deklet v St. Janžu, Mirni peči, Muha-beru, Zagradcu in Dvoru pri Žužemberku.

Ob 20-letnici oznanjevalcev Jugoslavije

Gornja Radgona, 2. septembra
Tu na meji, kjer so l. 1918. torej pred 20 leti, padli, zadeti od svinčenk krvoločne avstrijske soldateske, prvi oznanjevalci Ju-goslavije — radgonske žrtve, ki so šle ju-naško v smrt s klicem »Živela mogočna Ju-goslavija, živela svobodna Jugoslavija«, kjer so za našo lepo Jugoslavijo padli mno-gi hrabri Maistrovi borci, ki so pomagali ustvarjati našo severno državno mejo, bo praznovano prihodnjo nedeljo 11. septembra vse obsejno sokolstvo na slovesen način 20-letnico našega osvobodjenja. Pri tej pri-liki se bo na dostojen način oddolžilo spo-minu prvih oznanjevalcev Jugoslavije — radgonskim žrtvam — s poklonitvijo nji-hovemu grobu na gornjeradgonskem pokopališču in položilo vence. Pričetek prosla-ve bo dopoldne ob prihodu vlaka ob 10, ko bo slavnostno zborovanje pred občinsko hišo, nakar bo poklonitev ob grobu radgon-skih žrtve in Maistrovih borcev. Popoldne bo skupen telovadni nastop murskega so-kolskega okrožja ob sodelovanju sokolstva ostalih sokolskih okrožij. Telovadni nastop bo na novem letnem telovadišču gornjerad-gonskega Sokola pri Zorzinju.

Dne 11. septembra t. l. se bodo zgrnile v obsejnim trgu Gornji Radgoni množice Sokolov in Sokolice vsega murskega okrožja in sosednih okrožij, da ob 20-letnici skup-no z našim obsejnim čuvajem Slovenskih goric ob grobu prvih oznanjevalcev Ju-goslavije prisrčejo, da hočejo ostati zvesti vzvišeni sokolski ideji in svojemu prvemu starosti Nj. Vel. kralju Petru II. ter da hočejo zvesto vzgajati v smislu oporo-ke pokojnega viteškega kralja Aleksandra rešni-čnega čuvanje naše severne državne meje. Dolžnost vsega sokolstva in sokolstvu na-klonjenega občinstva je, da prihihi v ne-deljo 11. septembra 1938 v obsejno Gor-njo Radgono ter manifestira za močno in nedeljivo Jugoslavijo!

Čebele mu je zastrupil

Radovljica, 2. septembra
Velik prijatelj čebel je tudi naš župan g. Franc Resman, ravnatelj Mestne hranil-nice. Letos pa so postale njegove čebele žrtve brezvestnega zlikovca, ki mu bodo nemara oblasti še stopile na prste. G. Res-man je odpeljal čebele na pašo in jih od-del pri nekem posestniku blizu Velesevega. Te dni so s velikim ogorčenjem pa tudi presenečenjem morali ugotoviti žalostno resnico, da je nekdo zastrupil g. Resmanu 7 ščindarčev... Paši so bili pomorjeni in ima lastnik smatno škodo.

Poslanica

saveza Sokola kraljevine Jugoslavije za rojstni dan
Nj. Vel. kralja Petra II. v l. 1938

Vsem sokolskim župam, društvom in četam!

Danes proslavljata naše Sokolstvo in naš narod rojstni dan našega Mladega kralja. Današnji dan ima v tem letu še svoj pose-ben pomen: kraljev rojstni dan proslavljamo v jubilejnim letu 20-letnice našega osvobo-đenja in uedinjenja.

Vzporedno z razvojem države uspeva v njej tudi mlado življenje, ki vanje pola-gamo vse naše narodne nade. Kralj Peter II. Karadjordjević se razvija ob enem s svojo državo, ki je nastala z revolucijo ve-likega vodje v Orašcu in je prišla do pol-nega razmaha pod vodstvom Petra I. Veli-kega Osvoboditelja in Aleksandra I. Uedi-nitelja.

Na današnji dan so sokolske misli in misli vsega naroda usmerjene v osebnost našega Mladega kralja z željo, da naj sre-čno in dolgo vlada kraljevini Jugoslaviji in da naj naša zemlja in naš narod pod Nje-govo vladavino dočakata nadaljnjo izpol-nitev vseh vrednot, ki od njih zavisi ta na-predek in sreča domovine in naroda.

Jugoslovensko Sokolstvo na današnji dan z največjim veseljem misli na ljubko osebnost našega kralja in prvega Sokola.

Bratje in sestre!

Ko danes pošiljamo svoje najtoplejšje že-lje svojem Mlademu kralju, je vse ju-goslovensko Sokolstvo dolžno, da na kraljev rojstni dan položi ob enem tudi račun pred svojo vestjo: da pregleda in oceni vse ti-sto, kar je storilo v prvih dveh letih so-kolske Petrove petletice, da napravi načrte za nova dela, da v vsaki sokolski duši vz-plamti nov žar navdušenja za uspešno so-kolsko delo. Jubilejno leto, ki se v njem sedaj nahajamo, nam posebno nalaga, da skupno z vsem narodom dobro premislimo o vseh svojih sokolskih in državljanskih dolžnostih in o nerazdeljivih dobrinah za kralja, državo in narod.

Naša skupna dolžnost je, da delujemo za okrepitev narodnih in državnih sil, da s tem ojačujemo vsak za sebe moč države po potih, ki uspešneje zagotavljajo zdravo narodno in državno bodočnost. Na današnji radostni dan smo dolžni, da naglasimo eno absolutno resnico, ki je v izbiranju potov in staz, po katerih se razvija dr-zavna in narodno življenje, nikoli nihče ne

Tri fare vabijo na žegnanje

Metlika, 3. septembra
Včasih je bila Bela Krajina strokica, ki je potrebovala veliko reklame, da je začel vanjo kak tujec. V zadnjih letih so se sa-mere zboljšale; kar se tiče propagande, so časopisi napravili izredno veliko, k njeni popularnosti so nemalo pripomogli tudi ve-liki izleti in takrat izdelani propagandni filmi, z uspešnim delom za svoje mesto pa se lahko pohvali tudi metliško Tujako-pro-metno društvo.

V nedeljo 4. septembra — pri Treh fa-zah je žegnanje vasko leto prvo in drugo nedeljo po sv. Jerneju — bo Bela Krajina, posebno metliški okraj, zopet slavila svoje tradicionalno žegnanje pri Treh farah. No-še, plesi in šege, ki so v zadnjih letih sko-raj izumrle, prihajajo na žegnanju zopet v polni meri do veljave. Po zaslugi nekate-rih, ki vedo pravilno ceniti to narodno ba-gastvo, so se ljudje živahneje začeli zani-mati za to, kar je res njihovo in kar je pristoje belokranjsko. Na žegnanju obude

vedno znova staza metliška in sploh belo-kranjska kola in šege, ki so tako tomo po-vezane z življenjem naše krajine.

Tri fare imajo zanimivo zgodovino. V starih časih — Bela Krajina je po svojem prebivalstvu v resnici mala Jugoslavija, saj je naseljena s Slovenci, Hrvati in Sedi — so bile v tem kraju tri župnije in tri cerkve. Poznejši čas, ki je prinasel Beli Kraji-ni turške napade in pokolje in ki je bistveno izpremenil vasi in prebivalstvo, je te tri cerkve izbrisal. Novo, ki še sedaj stoji, so sezidali templarski vitezi, in je danes največja belokranjska božja pot, ki jo ob-iskujejo domačini in ljudje iz krajev on-stran Kolpe. Ne manjka čevda nikoli niti gostov. Izletnikom je prva septembrska ne-delja slednjega leta cilj Bela Krajina, kjer doživljajo med preprostim narodom v nje-govi preprosti zabavi zmerom nova odkri-tja in nove lepote.

Za Ljubljancane, ki bi hoteli jutri pohi-teti onstran Gorjancev, je najprimernejši

NAJVEČJA NOTRANJSKA TOMBOLA

katero priredi Sokol na Vrhniki

v nedeljo, dne 4. t. m. ob 1/2. uri popoldne na Oankarjevem trgu. Glavni dobitki: Motorno kolo znamke »Wanderer« Din 5550, pital vol, moško in žensko kolo znamke »Wanderer«, radio aparat »Orion«, debel prašič, foto aparat, bala kotenice, več vret vret po 85 kg in velik koštrun. Nadalje 300 bogatih dobitkov. Skupna vrednost vseh dobitkov nad 30.000 din. Tablice po 3 din. Po tomboli zabava s plesom v Sokolskem domu. Ugodne železniške zveze in polovične nedeljske karte!

DNEVNE VESTI

— Nemški konzulat za dravsko banovino v Ljubljani, S 1. septembrom je bil ustanovljen v Ljubljani nemški konzulat za dravsko banovino. Konzulat je v hiši Bleiweisova cesta 34. Za vodjo konzulata je imenoval državni kancelar Hitler konzula g. Hansa Bernarda.

— Osebnost, Docent dr. Ivan Matko je na podlagi odloka ministrstva socialne politike in narodnega zdravja pov. O. br. 1252-38 zopet prevzel vodstvo internega oddelka obče državne bolnice v Ljubljani.

— Brezposelnost v naši državi. Po podatkih Osrednje uprave za posredovanje dela v Beogradu je iskalo v juliju zaposlitve pri vseh glavnih borzah dela 53.038 moških in 7663 žensk, skupaj 42.701. S preostalimi brezposelnimi iz junija se je povečalo njih število na 46.386 moških in 11.143 žensk. Ob koncu meseca je bilo brezposelnih še 9420 moških in 3629 žensk. V primeri z junijem je bilo prijavljenih pri borzah dela 2782 brezposelnih več, mest je bilo pa na razpolago 370 več. V primeri z julijem lanskega leta je bilo pa prijavljenih 9930 brezposelnih več, a mest je bilo na razpolago 92 več kakor lani. Podpora je dobilo 7773 brezposelnih v znesku 1.167.388,50 din. 1. avgusta je bilo pri borzah dela prijavljenih 14.724 brezposelnih, in sicer 10.710 moških in 4014 žensk.

Otvoritev sezije 1938-39
Marta Eggerth, "Čarobna igra" — Pat in Patachon
"Otok smeha" — Kino Moste

— Pred znižanjem obrestne mere Narodne banke, Jugoslovski kurir poroča, da proučuje v Narodni banki vprašanje znižanja obrestne mere za eskont in zastavna posojila. Narodna banka je s posebno anketo proučila to vprašanje. Obrestna mera naj bi se znižala za 0,50%, tako da bi znašala obrestna mera po eskontu namesto 5 samo 4,50%, za zastavna posojila namesto 5 tudi 4,50%, za vrednostne papirje pa 5,50 namesto 6%. Obrestna mera naj bi se znižala v septembru, tako da bi stopila v veljavo 1. oktobra.

PRIMARIJ
dr. FR. DERGANČ
se je vrnil in spet redno ordinira samo ob delavnikih od 11. — 13.

— Letošnji skavtski kongres. Jutri, v ponedeljek in torek bodo zbornovali naši skavti, ki so organizirani v Zvezi skavtov kraljevine Jugoslavije in sicer v bližini samostana Rakovice pri Beogradu. Zelo pokazati svojo globoko ljubezen do našega mladega kralja Petra II., njihovega pokrovitelja, so skavti sklenili prirediti svoj letošnji kongres v Beogradu v dneh proslave kraljevega rojstnega dne. Zborovanja se udeležijo delegati vseh skavtskih žup.

— Bogata ležišča rjavega premoga v okolici Varazdina in Ljubega. Na dvorišču občinskega zdravnikarja dr. Aleksija Romija v Jalžabetu so med kopanjem vodnjaka našli na ležišču rjavega premoga. Zdravnik je takoj ukrenil vse potrebno, da so začeli razkopavati zemljo na njegovem dvorišču v navzočnosti rudarskih strokovnjakov. Našli so ležišča zelo dobrega rjavega premoga tudi v okolici, in sicer v vaseh Jalžabet, Imbriovec, Novakovec, Vrbanovec, Martijanec in Slanje. Premog leži povprečno 25 m globoko v zemlji. Strokovnjaki menijo, da je to nadaljevanje premogovnega bazena Rasinja in Subotice. Kmetje so seveda zelo veseli, ker bodo lahko svojo zemljo drago prodali.

ZOBOZDRAVNIK — SPECIJALIST
za zobne in ustne bolezni
M. U. dr. V. ČERČEK
je otvoril privatno ordinacijo
v GAJEVI ULICI 10.
Röntgen Diatomija Soleux

— Omladina Jugoslovenske nacionalne stranke za srez Krško bo imela na praznik 8. septembra v gorenjih prostorih gostilne g. Franca Vanica v Krškem mladinski zborovaje z naslednjim sporedom: 1. Pozdrav predsednika sreske organizacije, 2. govori banovinskih delegatov (JUNS, 3. poročila narodnih poslancev Albina Komana in Milana Mravljeta. Začetek ob 10. dopoldne. Vabljeni vsi somišljeniki in prijatelji nacionalne mladine. — Odbor.

— Jožef Kovačič — sedemdesetletnik. Tih, kakor je njegovo življenje, je praznovan 2. septembra letos 70letnik Jožef Kovačič v Trzinu na Dolenjskem. Nihče mu ne prisoji toliko let; kdor ga pozna, ve, da je še čisto in zdrav. Jubilej se ni dočel udeleževati na zunan, zato je tem bolj ljubiti in skrbeti za svojo družino. S svojo pridno ženo Terezijo je vzgojil štiri otroke, od katerih so trije — dve hčerki in sin — že preseljeni, le najmlajša hčerka še študira na visoki šoli. — Priporočel je vsem k boljšemu kruhu kakor ga je imel pač sam. Kovačič je služil 19 let kot narodnik, bil je pozneje v Gorici kot kantiner, kjer mu je pa svetovna vojna uničila skoraj vse njegovo premoženje. Moral je bežati s svojo družino zopet v svoj rojstni kraj, kjer se je s svojo pridnostjo in skromnostjo zopet malo opomogel. V mirni, prijazni vasi na Dolenjskem preživlja zdaj svoja stara leta. Jubilej iskreno čestitamo in želimo še mnogo let zadovoljnega življenja v krogu njegovih prijateljev.

— Turneja češkoslovaškega pevskega društva po Jugoslaviji. Znano češkoslovaško pevsko društvo »Smetana« iz Prage, broječe 70 članov, se je napotilo na turnejo po Jugoslaviji. V Split prispe sredi oktobra in priredi tri koncerte, in sicer 15., 16. in 17. oktobra. V Splitu in tudi po drugih mestih, kjer bodo nastopili, pripravljajo češkoslovaškim pevcem prisrčen sprejem.

— Hrvatsko Primorje zadovoljno s turistično sezono. V začetku letošnje turistično prometne sezone je kazalo, da bo občutno zaostajala za lansko, potem se je pa položaj zboljšal, prihajati so jeli letoviščarji v večjem številu, zlasti iz Nemčije in Češkoslovaške, odkoder jih je bilo prej malo. Proti koncu je bil poset naših letoviščarjev na Jadranu v splošnem zelo zadovoljiv, ponekod celo večji kakor lani. Hrvatsko Primorje je z letošnjo turistično sezono zadovoljno. Po podatkih, ki jih je dobila turistična zveza na Sušaku iz pismenih letoviščarjev, je položaj ob zaključku sezone povsem zadovoljiv. V nekaterih letoviščih je še mnogo gostov. To velja zlasti za Rab in Crikvenico. Rab so letos Nemci kar preplavili, tako da skoraj ne shiši drugega jezika razen nemščine.

Restavracija Marn

Rožna dolina, najlepša izletna točka, krasen senčnat vrt, 2 prostora za balincaje, izborna kuhinja in pivčica. Za obilen obisk se priporoča Krži, restavracija. 2047

— Veliko nagradno žrebanje. Ze spomladansko brezplačno nagradno žrebanje na velesejmu je zbudilo obilo zanimanja. Zato se je velesejska uprava odločila, da pripravi tudi obiskovalcem jesenskega velesejma od 1. do 12. septembra nagradno žrebanje z bogatimi darili. Vsak obiskovalec velesejma, izvenšeni oni s permanentno ljubljansko legitimacijo je brezplačno deležen žrebanja. Odruga naj samo kupon od vstopnice, napiše nanj svoje ime in ga vrže v pripravljeno zapечатeno žaro. Ob navzočnosti notarja g. dr. Krevla bo 12. septembra popoldne na sejmšči javno žrebanje. Darila so bogata in tudi številna: motorno kolo (Vok, Ljubljana), števni radio-aparat Super Ingen (Tehnik-Banjai, Ljubljana), pogrelni šivalni stroj (Vok), 30 prvovrstnih damskih in moških koles (Tribuna, Rebol in drug, Splošna trgovska družba, H. Suter, Vok). Vsekar prijetno presenečenje obiskovalcem jesenskega velesejma, ki bo bogato založen z zanimivim razstavnim gradivom.

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice, reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani, Tyrševa c. 18.

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4% po 5%

vloge proti odpovedi

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvorja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle * Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

— »Vinske bolezni in napake« je naslov lične knjižice, izšla v založbi Zveze združenj gostilničarskih obrti dravske banovine, ki jo je napisal priznani vinarski strokovnjak, sedanjí kletarski nadzornik v Ljubljani g. inž. Ivo Zupančič. Knjižica razpravlja o glavnih boleznih in napakah vina, poleg tega pa obravnava na kratko vzroke motnosti vina in opisuje v jedrnatih oblikah glavna sredstva in pripomočke za čiščenje in zdravljenje pokvarjenih vin. Ker upoštevajo pisec določbe veljavnega vinskega zakona in se poslužuje skušenj modernih pridobitev v kletarstvu, bo knjižica odlično služila našim gostilničarjem in vinskih trgovcem. S pridom pa bodo segali po njej tudi vinogradniki, ker jim bodo s posebnim ozirom na sedanje razmere pazljivo obdelala kletarska vprašanja res dober in zanesljiv svetovalec.

— Staroslavno žegnanje v Zg. Kašlju bo jutri v nedeljo. Na to opozoriti ljubljancem, ki imajo to žegnanje v posebnih časteh, je postala že naša posebna dolžnost. Pa tudi okoličani od blizu in daleč romajo kaj radi na kašljsko žegnanje za zaja, ki obeta biti letošnja prava slast, saj ga pri Gradu že štirinajst dni pitajo samo z mandeljini. Kaj pa še vsega drugega dobrega pripravljajo za imenitno proslavo »kašljske« pa si itak vsakdo, ki je že kdaj bil pri Gradu (kdo pa ni bil?) lahko sam misli. Tokrat bo skrbela za zabavo in ples sokolsko godba iz Polja in ni dvoma, da bosta prostrani Gradov vrt in dvorišče en sam velik zabaven sejm. Avtobus bo vozil izpred mestnega doma v nedeljo in ponedeljek ob 2.30, 3.30, 5.30 in ob 8, iz Kašlja pa vsako uro. Vlakov v Polje in Zalog, odkoder je lep sprehod v Zg. Kašlj, pa je tudi za tja in nazaj dovolj.

— Vreme, Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, sicer pa dokaj stanovitno in toplo vreme. Včeraj je deževalo v Beogradu in Sarajevu, drugod je bilo pa vedro. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 27, v Beogradu, Dubrovniku in Kumboru 25, na

Raku 24, v Zagrebu in Sarajevu 23, v Ljubljani 21,7, v Mariboru 20,2, na Visu 20 stopinj. Davi je kasal barometer v Ljubljani 765, temperatura je znašala 11,4.

— Nov grob. V Ljubljani je umrla večeraj trgovka in posestnica ga. Antonija Kotar, roj. Venier. Pokojna zapušta poleg težko prizadetih svojcev mnogo prijateljev in znancev, ki jo bodo težko pogrešali. Pogreb bo v nedeljo ob 17. izpred mrtvaške veže splošne bolnice. Bodi ji lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— Poziv. Dne 19. junija letos sta trčila v Trzinu na cesti avtomobil in kolesar in se je kolesar smrtno ponesrečil. Ob cesti je sočasno vozil kamniški vlak proti Ljubljani. Vdova pokojnika prosi vse priče, ki so dogodek videli iz vlaka, da se javijo v uredništvo.

— Vloma v župnišče. Sredi tedna je bilo vkompljeno v župnišče v Bečici ob Savinji. Tam je prišel v pisarno, kjer je odpiral vse predale miz ter ukradel 19.700 din v bankovcih po 100 din, dva srebrna pozlačena keliha, vredna 8000 din, veliko niklasto uro, ki kaže tudi mesece in dneve, dva zimska plašča in dva dežnika. Škoda je nad 29.000 din.

— Nesreče in neugode. V bolnico so davi prepeljali 6letno posestniško hčerko Franjo Lukana iz Zasipja na Gorenjskem, ki je doma tako nesrečno padla, da si je zlomila desno roko. — 20letni zidar Michael Čad z Jezice je smučal padel z odra neke stavbe na Jezici in si zlomil levo roko. — 6letno hčerko služkinje Marijo Završnik iz Smartnega pod smarno goro je doma na dvorišču brcnil konj v glavo in ji prizadel hude poškodbe. — 4letno Gabrijelo Lupsja je na cesti blizu klavnice popadel pes in jo ugriznil v desno nogo. — Čevljarjska pomočnica Franceta Gregorica iz Tržiča pa je na cesti podrla neznan avtomobilist, zaradi česar je doživela hude poškodbe po životu.

— Smrt na železnici. Pri vasi Vračarjevo blizu Mitrovice se je pripetila včeraj težka nesreča. Delavec Radivoj Petrušev je delal na postaji Rača-Sava. Kar mu je spodrsnilo in padel je pod vagon, ki se je baš premikal. Kolesa so mu šla čez prsi kot in mu ga stila, da je bil na mestu mrtve. Petrušev zapušta ženo in dva nepreskrbljena otroka.

— Še ena železniška tatvina. Ponoči je bila ukradena iz skladišča na postaji Sv. Peter v Savinjski dolini bala bombažne tkanine v teži 31 kg. ovita z juto in znakom T. št. 1536. Bala, ki je bila poslana iz Zagreba na naslov Mautner d. d. v Preboldu, je vredna 2178 din. Za tatavo zaenkrat ni nobenega sledu.

— V Savo je skočila. Oročniki iz Vevč poročajo, da je pretekli ponedeljek skočila v samomorilnem namenu v Savo pri Snebrjah 35 letna Marija Globočnik, ki je res utonila. Globočnikova je doma iz Sneberja in je šla v prostovoljno smrt razbriže zaradi družinskih razmer. Trupla Globočnikove kljub marljivemu iskanju še niso našli. Globočnikova je bila oblečena v zelenasto obleko, modro volneno jopico ter je bila obutla v bele sandale. Narasla Sava je truplo odplavila najbrž proti Litji ali še dalje.

— Na povratku iz Ljubljane okradena ar. tistka. Na vožnji iz Ljubljane v Sarajevu je bila okradena v vlaku ar. tistka Anita Bel, ki nastopa v nekem sarajevskem nočnem lo. kalu. Z njo se je vozil eleganten gospod in nekaj časa sta živahno kramljala. Utujena

Lepe ženske, krasni naravni posmetki, dobri komiki in božajoče petje tenorja TINA ROSSJA!

Neapelj v ognju poljubov

je naslov zabavne in izredno pikantne francoske ljubavne komedije, ki bo očarala vse Ljubljano! — JUTRI ob 15., 17., 19. in 21. uri.

KINO SLOGA — Tel. 27-30 — Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Iz Ljubljane

Proslava kraljevega rojstnega dne

V torek, dne 6. septembra 1938, se obha-
va rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. kot
državni praznik.

V proslavo tega praznika se bo ta dan
ob 10. daroval v tukajšnji stolnici sv. Ni-
kolaja slovesna pontifikalna maša, po ka-
teri se bo zapela zahvalna pesem »Tebe
Boga hvalimo« s pripadajočo molitvijo za
kralja.

V pravoslavni cerkvi se bo vršila sve-
čana služba boža ob 9. uri, v evangelijski
cerkvi ob 10. uri, v starokatoliški kapeli
na Gosposveti cesti št. 9 pa ob pol 9. uri.
Istega dne sprejema gospod ban od 11.30
dalje v banski palači (Bleweisova c. 10)
poklonitve in čestitke.

Kraljevska banska uprava dravske banovine

— Iz Začetek lepe letajske razstave. Do-
slej največja letalska razstava v Ljubljani
ni se je začela danes na velesejmu v no-
vem paviljonu, kjer je bila doslej razsta-
va psav. Ta razstava ima tem večji po-
men, ker so na nji razstavljena sporna
motorna letala domače konstrukcije in do-
mače izdelave. Samo letalskih motorjev
še ne izdelujemo v Ljubljani. Mladina se
na razstavi posebno zanima za jadralna
letala, kajti jadranje po zraku postaja tu-
di pri nas od leta do leta bolj popularen
sport, ki je najprimernejši za mlade, po-
gumne ljudi. Vsaj dosedanje razstave le-
tal na velesejmu so budile veliko zaniman-
je, čeprav niso bile tako velike kakor je
sedanja, zato je tudi v novem paviljonu
vedno posebno vrvenje.

— Ob zaključku mednarodne razstave
psev 2. t. m. je bila prikazana po varietej-
ni predstavi na prostem produkcija dresure
nemških ovčarjev Iga in Kata Rožniške-
ga, prvi last ravnateljice Faluge iz Starega
trza pri Rakeku, drugi ge. Stane Vidmar-
jeve, ter bernardinka Barja von der Wein-
traube, last primarija dr. Blumauerja. Dre-
sura je pokazala, kako je pes res povsem
zanesljiv človekov prijatelj, čuvaj in varuh.
Pes sta vodila dreserja g. Klementič iz
Ljubljane in Gorup iz Celja. Bari, dobrodu-
šen velikan, prinese svojemu gospodarju s
trza prav vse za kuhinjo, je zelo intelligen-
ten in čudovito dobro razlikuje prijatelja od
sovražnika. Zvest čuvaj je lastniku ginja-
včan. Nemška ovčarka Iz in Kata sta prava
akrobata. Skoki čez 3 visoke zapreke, 3 m
visok lesen plot in skozi male obroče so
jima prava malenkost. Ubogata na mig in
pisk. Njuna dresura na moža je res na vi-
šku. Sta izborna čuvaja in skrbita za osebno
varnost svojega lastnika, ne bojita se ne
palice ne pištole in kar sta popadla, ne iz-
pustita. Ta pasja dresura dela vse čast.
Uspehi produkciji je prisostvovalo lepo šte-
vilo posetnikov velesejma.

— Iz Sloves o ar. tistih, ki nastopajo v ve-
lesejskem varieteu, se je raznesel takoj
po njihovem prvem nastopu. Čeprav so bile
varietejске predstave na velesejmu tudi
prejšnja leta na primerni višini, letos ven-
dar ni nihče pričakoval nastopa tako od-
ličnih ar. tistov. Zlasti skupina 6 kitajskih
ar. tistov, ki nastopajo na velesejmu, bi de-
lala čast vsakemu velikomestnemu variete-
ju.

— Iz Prvi letošnji vokalni koncert bo v
petek 9. septembra v veliki Filh. dvorani.
Ta dan obišče naše mesto moški zbor iz Le-
skovec v Južni Srbiji, ki bo priredil zvečer
samostojen koncert, na katerem bo izvajal
dela jugoslovenskih skladateljev. Prodaja
vstopnic bo od ponedeljka dalje v knjižarni
Glasbene Matice.

— Iz Odsek ljubiteljev cvetlie (Sadj. in vrt.
društvo) priredi jutri v nedeljo ekskurzijo
na ekonomijo firme Sever & Comp. Odhod
o 7.48 z dolenjskim vlakom z glavnega ko-
lodvora do Radohove vasi, Vrnltev ob 20.38.
— Zveza absolventov kmetijskih šol za
dravsko banovino ima v nedeljo 11. sep-
tembra ob 11. dopoldne v dvorani restavraci-
je pri Levu, Ljubljana, Gosposvetska cesta
svoj občni zbor.

— Tečaj moderne gimnastike. Ze tret-
je leto se pričnjanje v telovadnici državne
učiteljske šole na Resljevi cesti privatni
tečaj moderne fiziološke gimnastike za da-
me in gospode. Tečaje vodi telovadni učitelj
Kozak. Telovadne ure so vsak ponedeljek,
sredo in petek med 6. in 8. zvečer.

— Vpisovanje in informacije se dobe pred
urami v telovadnici. Tečaji se prične v sredo
14. septembra ob 6. zvečer.

— Iz Bliza se nedelja 4. sept. in s tem aka-
demija Slovenske scene mladih, ki bo v
proslavo kraljevega rojstnega dne v dvoraji
bežigradske narodne šole. Ta večer bo prvič
v novi sezoni nastopila skupina SSM, ki bo
s svojim delom ponovno imela priložnost po-
kazati svoj sloves, ki ga uživa v kulturnem
svetu. Poleg skupine nastopijo sami prizna-
ni umetniki in sicer sopranistka gđ. Valži
Heybalova, ge. Fedro Lupsja, bas, Miro Doko-
ničar, bariton, Stanko Prek, kitarist, Darko
Zupančič klavirist, Emil Frelj in bežigradski
pevskevi zbor. Apelliramo na kulturno jav-
nost, da se te umetniško aranžirane prire-
ditve udeležijo v čim večjem številu. Začetek
akademije točno ob 20.30.

— Umrlj so v Ljubljani ob 26. avgusta
od 1. septembra: Franjo Brezar, 76 let,
žel. uslužb. v p. in posestnik, Josip Ga-
brijelič, 61 let, pekovski mojster, Anton
Velkavrh, 52 let, polagalec paketov, brez
stalnega bivališča, Ana Znidaršič, rojena
Obreza, 65 let, vdova vinskega trgovca,
Terezija Knura, roj. Nagler, 43 let, žena
tovarn. mojstra, Blejska Dobrava, Edvard
Premk, 81 let, zasebnik, Marjetica Slabe,
1 leto, hči trošgarskega paznika, Stum-
berger Miroslav, 75 let, višji davčni upra-
vitelj v p., Malvina Kostelevsky, roj. pl.
Knežič, 69 let, vdova kapetana, Anton
Bartel, 65 let, gimnazijski profesor v pok.
Ing. Ignacij Haider, 69 let, inženjer, Jese-
nice-Fuzine. — V ljubljanski bolnici so
umrli: Grad Lucija, 39 let, hči posestnika,
Dragomelj obč. Podgorica, Maks Golob,
36 let, zobotehnik, Domžale, Klementina
Zhuber, 79 let, zasebnica, Franc Teran, 59
let, žel. uradnik, Milenka Zirk, 8 let,
hči posestnika, Verd pri Vrhniki, Rozalija
Kunc, 30 let, žena posestnika, Rovte, Jo-
sip Stefančič, 42 let, sobni služnik, Zg.

Lokvice, obč. Metlika, Slamnik Rajko, 1
dan, sin tovarn. delavca, Koroška Bela,
Helena Sojer, 84 let, zasebnica, Vič.

— Iz Rodno vpisovanje v državno prizma-
no enoletno trgovsko učilišče »Christofor
učni zavod«, Ljubljana, Demotranska 15.
je sedaj v septembru vsak dan dopoldne
od 8. do 12. in popoldne od 2. do 7. ure u-
di v nedeljo in na praznik. Zavod je potrjen
tudi od ministrstva trgovine in industrije.
Pismene in ustne informacije brezplačno
na razpolago.

— Iz Legije Koroških borcev. Tovaristi
borci! V torek 6. t. m. na rojstni dan
Nj. Vel. kralja Petra II. priredi mestna
občina ljubljanska baklado z obhodom
po ljubljanskih ulicah. Ljubljanska krajev
na organizacija koroških borcev se te ma-
nifestacije korporativno udeležijo, z ozirom
na to je udeležba brezpogojno obvezna.
Zbirališče ob pol 19. na Vodnikovem tr-
gu. Odbor.

— Iz Planinski taber SPD bo jutri na
Okrešlju sočasno s 30letnico Frischaufovega
doma. Ob 11. bo pred domom opravljena sv.
maša, nato govor predsednika SPD, popol-
dne pa planinska zabava na prostem. Iz
Ljubljane priredi Osrednje društvo SPD av-
tobusni izlet. Avtobus bo vozil v nedeljo ob
triletni na pelo uro, ne ob 4. jutraj iz Tav-
čarjeve ulice. Prijave sprejema pisarna
SPD. Planinci udeležijo se planinskega ta-
bora v čim večjem številu.

— Iz Kitajci v Ljubljani. Zadržne čase, ko
časopisje piše toliko o Kitajcih, rasto sim-
patije do Kitajcev, ki se tako žilavo upi-
rajo vsiljevanju »priateljstva« svojih so-
sedov. Nekaj teh simpatij smo prenesli tu-
di na sinove nebeskega cesarstva, ki na-
stopajo v velesejskem varieteu. Toda
skupina šestih kitajskih ar. tistov je pri-
tegnila nase še posebne simpatije našega
občinstva s svojim izvrstnim programom,
ki bi delal čast največjemu velikomestne-
mu varieteu. Umetnitje, ki jih kažejo ki-
tajski ar. tisti, so višek ar. tistične umetno-
sti. Ze po prvi predstavi se je razširilo po
Ljubljani sloves kitajskih ar. tistov. Vse
predstave so izredno dobro obiskane.

— Iz Društvo »Soča«-matice v Ljubljani
priporoča svojemu članstvu, da se polnošte-
vilno udeležijo proslave rojstnega dne Nj. Vel.
kralja Petra II. dne 5. t. m. ob 8. uri zve-
čer na »Taborcu«.

— Iz Jutrnja akademija Slovenske scene
mladih, ki bo v dvorani bežigradske na-
rodne šole ob 20.30, bo prodaja vstopnic
dopoldne od 10. do 12. in zvečer uro pred
pričetkom akademije na hodniku v šoli.

— Iz V evangelijski cerkvi bo jutri 4. sep-
tembra in odslej redno vsako nedeljo ob 10.
dopoldne božja služba. — Tudi na rojstni
dan Nj. Vel. kralja Petra II. bo ob 10. do-
poldne božja služba.

— Iz Zdrženje mesarjev in klobasičarjev
v Ljubljani, naznanja občinstvu, da bodo v
torok 6. t. m. na rojstni dan Nj. Vel. kralja
Petra II. mesecine in mesarske stojnice samo
do 9. jutraj odprte.

— Iz Zgubila se je na velesejmu zlata
damska zapustnica. Pošten najditelj naj jo
odda proti nagradi, Resljeva cesta št. 7,
pritliče.

— Iz Vpisovanje v plesno šolo Met. Vid.
merjeve je vsak dan od 18. do 19. v Ga-
jevi 9.

— Iz Umetnišna razstava bratov Vid.
marjev. Po dvoletnem presledku se je od-
prla umetnostna razstava slikarjev Nan-
deta in Draga Vidmarja. Vse ljubitelje
oblikujoče umetnosti opozarjamo na to
razstavo v Jakopičevem paviljonu, ki nudi
pregleden razvoj obeh umetnikov v naj-
nazornejši luči. Pretežna večina motivov
iz življenja naše vasi priča o tesni pove-
zanosti obeh umetnikov do naše zemlje in
do našega ljudstva. To je ena prvih umet-
nostnih razstav, ki je vsa posvečena do-
mači zemlji. Polje, njive, kmetice, sejaki,
orabi, berači, živina, odprta zemlja — vse
umetniški zanos slikarjev se je strnil v
upodabljanje domače grude, kakršna je —
veselje in žalost, delo in počitek, revščina
in blagostanje. V vseh delih stoji naš člo-
vek v ospredju, pa vendar tako, da čuti-
mo, kako je ta naš človek nerazdružno po-
vezan z zemljo, ki jo gnoji, orje in seje.
Razstava je odprta vsak dan od 9. do 18.
ure.

— Iz Bežigrad! Ne pozabite na nedeljo
4. septembra. Slovenska scena mladih
vam bo pripravila v proslavo kraljevega
rojstnega dne akademijo, ki po umetni-
ški višini ne bo zostajala za tradicional-
nim novinarskim koncertom. Ker so spri-
reditvijo izdružili veliki režijski strošci,
bodo znali Bežigradci tem bolj ceniti,
prizadevanje SSM, ki je poskrbela za
umetniški večer. Akademija bo točno ob
20.30 v dvorani bežigradske narodne šole.

— Iz Tatvine v mestu. Josipu Vrhovcu v
Krakovski ulici 27 je nekdo ukradel sre-
brno uro, znakom »Sovik« in dolgo zlato
verzičco, z podgovatimi členki, v vrednos-
ti 1400 din. Aleksandra Šengela pa je
tati ukradel pred policijsko stražnico.
Tamkaj je za hip pustil svoj avto brez
nadzorstva, a je že prilično izbrat dostoj
še ne izsleden zlikovec, ki je odnesel iz
avtomobila aktovko, v kateri so bile de-
lavska knjižica na ime Marije Brank, če-
korna knjižica, razna korespondenca ter
katalogi. — Iz nekake stanovanja v Mo-
rijanski ulici je bilo ukraden več otro-
škega perila, sty ženski plašč in več jo-
pic, v skupni vrednosti 400 din. V Ilirski
ulici 19 je nekdo vdrl v stanovanje Mari-
je Kroselj ter ji ukradel zlato zapustnico,
uro budilko ter 200 din. Kroseljve je oško-
dovana za okrog 700 din.

— Iz Ukraden železniške vozovnice. Iz
službenega vagona vlaka št. 625 za brez-
voznim skladiščem na glavnem kolodvoru
je bilo ukradenih 200 komadov voznih
kart relacije Videm Krško—Hrastnik,
veljavnih tudi za povratno vožnjo. Karte so
veljavne za III. razred in predstavljajo
vrednost 3200 din. Uvedena je stroga pre-
iskava, ki pa doslej še ni imela uspeha.

— Iz Kravice kraljevo. V Bežigradski ulici je
nekdo odprtal 1500 din vredno zlato no-
znanje znamenit, modro

Beseda najmlajšega slikarja

Med našimi neodvisnimi razstavlja na velesejmu tudi Marij Pregelj

Ljubljana, 3. septembra. Stare slikarje pač dobro poznate in zato ne sme biti zamere, če začnemo z najmlajšim, ki razstavlja na umetniški razstavi na velesejmu med neodvisnimi, Marijem Pregeljem. Na razstavi neodvisnih so vsa dela označena z imenom avtorjev in vam ne bo treba šele stikati po katalogu, kdo je kaj ustvaril. Neodvisni so tudi v tem pogledu samostojni, da se ne skrivajo za številkami.

Gospod Pregelj, samo kratek razgovor, nobenega oficijelnega intervjuja ne bova pisala.

Jaz sem sicer najmlajši in bi bilo treba začeti s starejšimi.

Vseeno, tudi mladi morajo priti do besede. Ali ste tudi vi študirali v Zagrebu in kdaj ste absolvirali?

Absolviral sem šele lani, ker sem šel 25 let star. Potem sem potoval po Italiji, da sem si vsaj ogledal salone in muzeje. Študiju v Italiji se nisem mogel posvetiti. Saj veste, v kakšnih razmerah živimo. Kakor veste, čeprav sem mlad, ne razstavljam prvič. Nastopil sem že lani na prvi razstavi neodvisnih, ko se nisimo bili organizirani. Razen tega sem razstavljal v Beogradu in Mariboru. Tu sem pa zastopal izmed tvarišev z najštevilnejšimi deli.

Ljudi bi nedvomno zanimalo, v kakšnem odnosu do umetnosti ste, mlajši slikarji in kako ustvarjate.

Kar se tiče mene, mislim, da mora slikar slikati tako, ne da bi skušal koketirati z okusom občinstva; ustvarja naj, kakor zahteva ter išče v njem izraza njegova umetniška rast. Jaz n. pr. pustim včasih kakšno delo nekončano in ga izpo-

polnjujem čez nekaj mesecev. Na vsakem delu je treba delati tako dolgo, dokler vsaj nekoliko ne ustreza človekovi notranji uravnoteženosti, to se pravi, dokler ni z njim zadovoljen. Kar se pa tiče umetnikov do življenja in umetnosti, sem, lahko bi rekel, skoraj čim. Umetnik ni nič posebnega ter ne opraviha kakšnega posebnega poslanstva. Umetnik, slikar bi lahko postal marekito, ki nikdar ne slika; ali pa, ki slika, niso nič posebnega; vsi smo ljudje. V drugih, večjih mestih gledajo na umetnika bolj s človeškimi očmi, tam, kjer pač umetnik ni tako odrinjen od življenja in je slikarstvo poklic.

Med tem je med obiskovalce vprašal mladega slikarja, ali je na razstavi Pregelj. Zanimal se je za njegovo sliko. Toliko in toliko bi dal za njo in koliko večja? Ponudil je tretjino cene.

Iz principa ne popuščam pri ceni, in po pravici povedano, zelo nerad prodajam svoje slike. Kakšno sliko bi želel, se prodal, — se je pošalil, — dobre so mi pa same, najbolj potrebne; kako pa naj umetnik dela, če proda svoja dela, ki jih nima prilike nikdar več videti? Razvijal se na podlagi svojih del, ki jih pa moraš imeti pred očmi in pri rokah. Razen tega človek ne ve, v kakšne roke bo prišlo njegovo delo, ko ga proda. Od barantanja za slike pa imajo koristi navadno le trgovci z umetninami, odnosno tudi priložnostni prekupčevalci.

Iz slikarjevih besed je zvenela ljubezen do sadov njegovega dela, kar je nedvomno dokaz, da je ustvarjal z resnostjo ter da ima pozitiven odnos do umetnosti.

Iz Ptuja

— Družina za posrejevanje denarja, kar je dana, Orožniki z Brega pri Ptujju so se danes začeli delati, da mora biti nekje v bližini delavnice za posrejevanje denarja. To dan se jim je končno posrečilo izdelati posrejevalnik, pri katerih so našli razne priprave za posrejevanje denarja, med drugim tudi foto-aparat, za katerega so aretiranci naročili posebno lečo v Gradcu, ki je stala nekaj nad 4.000 din. Aretiranci so bili takoj izročeni sodišču. Sumijo, da je bilo soudeleženi še več oseb.

— Perutninski delavci stavkajo. Pri takšni trdnji Jojepine Reinhardt, trgovin s perutnino, so pričele delavke stavkati. Za poslenih je bilo okoli 30 delavk, povprečno kmetička dekleta, ki jim trdnja ni pustila, da bi se organizirale v kakršnikoli strokovni organizaciji, zaradi česar so občutile vse šikane nadzornih organov. Dolžni so jih vedno, da perutnine ne osnažijo dovolj čisto, za kar so jim od zaslužka odtegovali večje zneske, ki pa jih delavke sedaj nazaj zahtevajo. Razen tega so bile zaposlene po 11 ur na dan, ne da bi prejemale kako nagrado za prekomerno delo. Njihov zaslužek je zelo pičel, saj dobi delavica od vsakega očistenega klijuna le po 30 par. Delo je v akordu in v najboljšem primeru zasluži na uro 1.50, dočim določa uredba o minimálnih mezdah najmanj 2 din zaslužka na uro. Njihove mezde se gibljejo pri 11 urnem delavniku od 16 do 17 din na dan. Vsekakor delavke upravičeno zahtevajo povšaranje akordnega zaslužka in nagrado za nadurno delo. Pogajanja se vršijo s posredovanjem mestnega inženirstva. Pripominjamo, da je podjetje inozemsko in živi njegova lastnica v inozemstvu.

— Novo modo so tudi pri nas uvedli, od kar so v Mariboru radikalno pomeli z belimi nogavicami. Bele nogavice so sedaj pri nas zamenjali z rjavimi in se le še kdo vidi, da se baha šopiri z neprimerno modo. Upamo, da bodo tudi naši trgovci odstranili to navado.

— Zastrupljenje. Viničarka Ivana Kokol iz Kukave se je pred nekaj dnevi zbodla z rjastim žbeljem. Rani ni posvečala posebne pozornosti, dokler ji ni začela zatekati roka. OK je iskala zdravniško pomoč v bolnici, so ugotovili zastrupljenje krvi. Njeno stanje je zelo kritično.

— Kaj potrebuje Ptuj? Naše mesto se že od pretrata bori za zgradbo mestnega vodovoda. Doslej so o tem prebete vprašanja razpravljali še vsi občinski sveti. Kolikor nam je znano, so načrti že bili izdelani, odprto je le še vprašanje, kje vzeti denar? Vprašanje vodovoda se pri nas v glednem času gotovo še ne bo rešilo, če ne bo prišlo k nam pomoč banská uprava z denarnimi sredstvi ali pa se mestna občina zadolži za večjim zneskom. Z zgradbo vodovoda je v zvezi tudi zgradba kanalizacije našega mesta. Tudi novo moderno in higiensko kopalnice je nujno potrebno. Mestni svet je to vprašanje že letos načel in so bili že vsi načrti izgotovljeni, niso pa se uresnili, ker je zopet primanjkovalo denarja. Ko bodo ta tri vprašanja rešena, bo moč razvoju tujnega prometa, ki je sedaj na zelo nizki stopnji, ker se vsled teh pomanjklivosti tuje izogibajo našemu, sicer prijaznemu mestecu. Tudi na tlakovanje in preureditev naših mestnih ulic je treba misliti. Ulice so sedaj tlakovane z navadnim okroglim dravskim kamnom, ki se ga vsak avtomobilist in voznik zelo boji. Preureje vprašanje je tudi zgraditev novega dravskega mosta. Sedanjí leseni most je že slab in je potreben večjih popravil, zlasti ni sposoben za težji tovorni promet. Bilo bi izgotovljenih že več načrtov, ostalo pa je vse le pri načrtih. Tudi na regulacijo Drave je treba resno misliti. Pri vsakem večjem porstu Drave so oškodovani posestniki, ki imajo svoje parcele ob obrežjih. Če bo ostalo kakor je sedaj, se more pričakovati, da bodo posestnikom njihova zemljišča enostavno izgubila s površja. Zgoditi se zna tudi, da bo Drava usmerila tok vode v popolnoma drugo smer.

— Glavna skupščina OMD v Ptujju. Za bližnjo glavno skupščino OMD, ki bo v Ptujju 11. septembra, se že vse pripravlja, da bodo iz oddaljenih krajev prihitali gosti lepo in prijateljsko sprejeti. Priporočamo, da za ta pomemben dan hišni posestniki že sedaj pripravijo vse potrebno za okras svojih hiš, prostimo pa tudi mestno občino, da bi to velikopotezno, narodno obrambno delo OMD priznala na ta način, da bi naše starostavno mesto okrasila čim dostojnejše.

— Velikih prireditelj, ki so bile name-ravane za 10. in 11. september v Ptujju ne bo, odnosno se omejijo samo na ptujski arez. Predvidem pa glavna skupščina OMD in je pričakovati velikega obiska. V ta namen je bil Narodni dan temeljito popravljen, zlasti tudi fasada, da bo lahko došle goste dostojno sprejeti.

— Konj je poškodovan. Pos. Podplatnik Franc iz Sejanec pri Sv. Tomažu je pasel svojo kobilo na travniku, nenkrat pa je kobilo prišlo božjast. Podplatnik, ki je držal konja za povodec, je padel, nani pa je vrgla božjast kobilo, ki mu je polomila rebra ter je brez upa, da bi okrevala.

Iz Ljutomera

Proslava 20letnice. Mursko sokolsko okrožje bo ob priliki svojega okrožnega zleta v Gornji Radgoni 11. septembra skupno z domačim društvom proslavilo 20letnico Jugoslavije. Vse edince se na to proslavo že sedaj pripravljajo ter bo 11. september obejem velika revija sokolskih bataljonov, ki bodo na meji manifestirali za kralja in močno Jugoslavijo. Naj ne bo Soka, ki bi ne bil na tej proslavi!

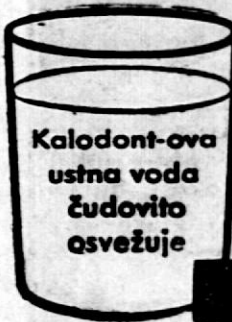
— Pravijo, da bo, Cesta, ki se gradi že nad 4 leta iz Stručje vasi v Strigovo, s katero bo dobila Strigovo lepšo zvezo z Ljutomerom, bo, kakor pravijo, vendarle leto oktobra končana. V zadnjem času delajo podnevi in ponoči. Upajmo tedaj, da bo po tolikem času dela izročena še letos ta cesta v promet, če ne bo dela oviralo slabo vreme.

— Prijave za naročilo štajerskih kokoši. Kmetijske organizacije in občine zbirajo naročila za plemenite peteline in jarcice štajerske pasme. Akcija za pospeševanje štajerske kokoši je zamišljena tako, da bo zajela podneje vasi, da bodo naročila skupna. Poedinci se pri naročilih ne bodo upoštevali, edino, če so v krajih, kjer ne pridejo na njihovo dvorišče tuji petelini. Petelini stanejo 10 din, kokoši pa 20 din. Istočasno z naročili je poslali denar. Naročila z denarjem je poslali do 15. sept. sreskoma načelnika.

Niti ne sluti nevarnosti v ustih!

Ali morda tudi Vi že vedno nižesno ne ukrenete proti nevarnemu zobnemu kamnu? Ne čakajte, da se Vam bodo začeli zobje majati, uporabljajte rajši takoj SARGOV Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, ki vsebuje sulforcinoleat, ki odstrani polagoma zobni kamen in prepreči, da se ne napravi na novo.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

»Binički« iz Leskovca v Ljubljani

Ze dolgo nismo imeli v posetih pevskih zborov iz južnih krajev naše države. Letošnjo koncertno sezono v Ljubljani bo tako rekoč otvoril moški pevski zbor »Binički« iz Leskovca, jugoslovanskega Manchestra.

Moški pevski zbor »Binički« je bil ustanovljen leta 1932. Prva leta je imel zbor 20 dobrih pevcev, ki so se z največjo vne-mo in razumevanjem lotili začrtanega si programa. Meseca avgusta v letu ustanovitve je šel zbor na pevsko turnejo po našem Primorju. Nastopil je v Crikvenici, na Sušaku, v Splitu, Sibeniku in Drnišu; naslednje leto pa je posetil Srbijo, Bosno, Hercegovino in Črno goro.

Danes je v zboru 36 moških glasov, ki so ubrani in lepo zveneči. V zboru pojejo moški iz različnih stanov in slojev. Njihov dirigent je St. Viličić, učitelj glasbe na moški gimnaziji v Skoplju. Zboru predseduje industrijec g. Popović Bora iz Leskovca.

Njihova sedanja turneja jih vodi iz Leskovca v Beograd, Borovo, Maribor, Celje in Ljubljano, kjer bodo nastopili 9. septembra v veliki dvorani Filharmonije. Na sporedu imajo poleg modernih zborov tudi narodne pesmi iz Leskovca in njegove okolice in moški zbor našega pok. E. Adamčiča »Bog daj!«

Vsi pevski zbori, ki so se kdaj mudili po Srbiji, so gotovo potrebovali pomoči bratskega pevskega zbora »Binički« iz Leskovca in pričakujemo zato upravičeno, da se bo naša javnost polnoštevilno udeležila njihovega koncerta, pokazala svojo bratsko ljubezen in dala mnogo dobre volje za njihovo nadaljnje delo.

Še o stavki pečarskih pomočnikov

Ljubljana, 3. septembra

Zaključujemo polemiko s peč. mojstri z naslednjo pripombo k članku mojstrov, ki ga je objavil »Slov. Narod« 1. t. m.:

Za mezdne račune v omenjenem članku so mojstri vzeli kot podlago 10 urni delovni čas, a pomočniki so v osnutku predlagali 8 urni delovnik. To reducirajo od mojstrov postavljeno število za 20%. Razumljivo, da so mojstri navedli predloge pomočnikov za najboljšje delavce, če pa vzamemo nižji razred, se od mojstrov navedena števila znižajo za nadaljnjih 22,2%, ali skupno 42,2%.

Torej, če stvar prav postavimo, zahtevki pomočnikov ne niso tako strašno veliki, ampak pridemo točno na isto, kakor smo navedli v »Slov. Narod« 31. avgusta t. l. Tudi pri navajanju akordnih postavk bi morali biti mojstri toliko stvarni, da bi vzeli za osnovo normalno možno storitev, kakor so predlagali pomočniki, ne pa to, ki jo zahtevajo sami mojstri, ki je po večini nemogoča.

Treba je upoštevati, koliko orodja porabi pečarski pomočnik na leto. Če vzamemo samo brusilni kamen, ki stane 100 din, porabi pa 2 komada letno.

Kar se tiče čl. 2 t. 1 osnutka pogodbe, so takšno določbo sprejeli tudi zagrebški peč. mojstri in so kljub temu še vedno gospodarji v svojih obratih. Ta člen se glasi: »Delavce sprejema v delo izključno delodajalec ali njegov pooblaščenec, a samo po posredovanju del. strok. organizacije, podpisnice te pogodbe...« Menda to ni tako strašno, ampak more biti le v dobro mojstrom in tudi pomočnikom, ki bi bili ev. brez dela. Del. strok. organizacija vodi pregled o nezaposlenih pomočnikih. Pozna tudi ekonomsko stanje tega ali onega, kakor tudi kvalifikacijo. To bi bilo najboljše jamstvo za upoštevanje socialnega momenta pri zaposljevanju pomočnikov. Res ne razumemo, zakaj se g. Kovačič tako brani te določbe.

Sicer pa pečarski pomočniki niso stavili mojstrom nikak ultimata, ampak predloge. Kdor je iskren, ne bo v predlogih samo iskali kamnov spotike, ampak bo ev. z argumenti zavračal te in stavil svoje protipredloge. To bi bilo v interesu obeh zainteresiranih strank.

Savez gradjevinarh radnika Jugoslavije, podzvez za Slovenijo.

Iz Celja

— c Proslava kraljevega rojstnega dne in 20letnice Jugoslavije. Mestno poglavarstvo v Celju razglasa: V torek 6. t. m. bo svečana proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II., združena ob 8. se bo do začele slovesne službe božje. Po končanih cerkvenih opravilih bo proslava pred poslopjem mestnega poglavarstva v Prešernovi ulici z naslednjim redom: defile vojaštva petje pevskih zborov, govor predsednika mestne občine, za zaključek pa državna himna, ki jo bo zaigrala godba. Proslave se bodo udeležili zastopniki uradov in ustanov, vojaštvo, šolska mladina, gasilci, društva in organizacije. Vsi hišni posestniki so vabljani, da ta dan okrasijo hiše z državnimi zastavami, občinstvo pa, da s svojo udeležbo pripomore k čim večjemu uspehu proslave.

— c Nacionalna proslava 6. septembra. Celjski Sokol bo v torek 6. t. m. skupno z ostalimi nacionalnimi društvi svečano proslavil 20letnico naše svobode in rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Ob 10.15 bo zbor sokolstva na dvorišču mestne narodne šole. Nato bo kraljica svečana povorka, v kateri bodo korakali pripadniki in pripadnice Sokola ter članstvo ostalih nacionalnih organizacij, po Gregorjevi ulici, Krekovi cesti, Dekovemu trgu, Gosposki ulici, Glavnemu trgu, Kralja Petra in Cankarjevi cesti, Trgu kralja Aleksandra, Ulici dr. Gregorja Zevjara in Prešernovi ulici na Dekov trg, kjer bo stik. Z balkona Narodnega doma bo govor o pomenu 20letnice naše države in o rojstnem dnevu Nj. Vel. kralja Petra II. Nato bo razhod. Pripadnike Sokola in ostalih nacionalnih organizacij ter vse narodno občinstvo pozivamo, da se udeležijo svečane povorke in manifestacije v čim večjem številu.

— c Zanimiv koncert srbskega pevskega zbora. Pevsko društvo »Binički« iz Leskovca v vrdarski banovini bo na svoji turneji po Sloveniji prispelo tudi v Celje in priredilo v torek 6. t. m. ob 20.30 koncert v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu so moški zbori Adamčiča, Biničkiga, Mokranjca, Milojčevića, Gotovca, Lhotke in Viličića, ki jih bo izvajalo 40 pevcev. Opozorjamo na koncert tega priznanega pevskega zbora z našega juga.

— c Posnemajte! Juvclir g. Anton Ležnik v Celju bo na rojstni dan kralja Petra II. v torek 6. t. m. opoldne pogostil v hotelu »Belem voluc« 50 revežev. Lepa gesta zasluži vsu pohvalo in jo priporočamo v posnemanje.

— c Okrožno nagradno strelsko tekmovanje celjskega strelskega okrožja bo na strelišču v Pečovniku pri Celju že v soboto 10. t. m. popoldne in v nedeljo 11. t. m., ker je za 18. t. m. določen letalski miting v Celju.

— c Tri prvenstvene nogometne tekme. V nedeljo 4. t. m. ob 10. dopoldne se bo pričela na igrišču pri »Skalni kleti« drugorazredna prvenstvena tekma med SK Štorami in SK Hrastrnikom. Sodil bo g. Božič. Ob 16.30 se bo pričela na Glaziji zanimiva poudsazvena tekma med SK Celjem in SK Amaterjem iz Trbovelj, ob istem času pa bo na Olimpovem igrišču v Gaberju poudsazvena tekma med SK Jugoslavijo in Atletiki. Prvo tekmo bo sodil g. Kušar, drugo pa g. Reinprecht.

— c Dve nesreči pri delu. Pri delu na progi se je ponesrečil 38letni progovni delavec Karel Ojsteršek z Ojstrega pri Laškem. Tračnica mu je padla na desno nogo in mu zmečkala stopalo. V sredo je padel 29letni delavec Ivan Rojc iz Celja pri delu in si zlomil levo roko pod komolcem. Ponesrečenja se zdravita v celjski bolnici.

— c Umri je v četrtak na Babnem pri Celju v visoki starosti 80 let posestnik Karel Šah.

— c Nočno lekarniško službo ima od sobote 3. t. m. do vstetega petka 9. t. m. kr. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

bodi previden, glij na promet hodi le desno, pazi na vol!

Iz Radeč

Poizkušeni vlom. V torek se je proti večeru vtihotal v hišo Julijane Zupance na Njivicah neznan moški. Ko se je prepičal, da ni nikogar v hiši, je prižgal luč in začel stikati po sobi, misleč, da bo dobil kaj denarja. Ne daleč od hiše je cepila drva gospodinja. Nenadoma je opazila, da gori v sobi luč, kar se ji je takoj zdelo sumljivo. Približala se je hiši in opazila skozi okno neznanega moškega, ki je brskal po predalih. Ker ni vedela, kje je prišel v hišo, je poizkusila pri glavnih vratih, ki pa so bila zaklenjena. Sedaj ji je bilo jasno, da je neznanec prišel v hišo pri zadnjih vratih, ki so tako skrita, da še nekateri sosede niso vedeli zanje. Odhiteda je k industriji g. Ravnikarju in naprosila družino, naj gredo z njo domov pogledat, kdo je neznanec v hiši. Odpravili so se takoj z njo in opazili, da se jim bliža po cesti neki moški. Zupanceva je se dejala, da je podoben neznanec, ki je bil pri njej, zaradi česar je sin g. Ravnikarja sledil neznanec, ostali pa so šli pogledat v hišo, kjer že ni bilo nikogar več. Jasno je bilo, da je bil neznanec s ceste istoveten z gostom v Zupancevi hiši. Nekdo je šel naznanit stvar orožnikom, neznanec pa je medtem stopil v gostilno Trink in si kupil cigarete, nakar je izginil proti Sapoti. Pri mostu, ki vodi čez Sapoto, pa ga je izsledil orožniški podnarednik g. Vuković Nikola in aretirat. Pripeljal ga je na tukajšnje okrožno sodišče. Predznan gost je neki Jakč Alojz, doma z Iga pri Ljubljani.

Iz Kranja

Slovenska služba božja. Jutri bo ob 11. slovenska služba božja v sokolski garderobi Narodnega doma v Kranju. Udeležba je za vernike starokatoliške cerkve strogo obvezna. Somišljenikom je vstop prost.

— Uspeh licitacije za novo pokopališče. V četrtke dopoldne se je v občinski pisarni vršila licitacija za napravu raznih del pri novem pokopališču na hujanskem polju. Licitacije se je udeležilo 6 ponudnikov, od katerih eden in sicer Nanut ni prinesel s seboj dokumentov in k licitaciji ni bil pripuščen. Licitirala se je naprava naslednjih del: gradnja ograje, portala, kapele in niveliranje terena. Najnižji ponudnik je bil graditelj lesenega mostu čez Kokro Kavka Karel, ki je pripravljen napraviti navedena dela za 384.000 din. Podjetje Bidovec iz Kranja je stavilo vsoto 474.000 din, Tomazič iz Ljubljane 467.000 din, Rožman 499.000 din, stavebnik Brem pa za delno izvršitev 164.000 din. Zaenkrat se dela še niso dala nobenemu ponudniku, ker bo o oddaji še sklepalo občinsko predstojništvo. Ker je kredit od strani Mestne hranilnice odobren, se bo po oddaji del lahko takoj pričelo z gradnjo.

— Gimnazijske novice. Popravljalne izpite višjega tečajnega izpita je delalo 11 učencev in učenik, ki so bili reprobirani za 2 meseca in so sedaj vsi izdelali. Tudi popravljalne izpite male mature so napravili vsi kandidati in kandidatnje. S kranjske gimnazije sta premeščena v Ljubljano prof. dr. Franc Tomšič na klasično in profesor Švikarič Zdravko na II. drž. gimnazijo, ki je prof. Josip Kajfež. Nastavljeni na kranjsko gimnazijo pa so: Franc Šipic iz Cerkelj kot pripravnik za slovenščino, Pištanec Elda za risanje in ročna dela, Sluga Marijeta za petje, dodeljen iz Ljubljane v Kranj pa je Kalan Andrej za kemijo. Vpis bo končan v soboto in se še pozna vpliv meščanske šole. Drugače bi gimnazija štela letos 19 oddelkov, tako jih bo pa predvidoma imela le 17. Gimnazijska pisarna je letos dobila telefon, prenovila se je telovadnica, v šolskih sobah pa so se popravila tla.

— Meščanska šola bo začasno, dokler se ljudska šola ne preseli v novo poslopje, nastanjena v gimnaziji. Prvotno je bilo mišljeno, da se bo zaradi pomanjkanja prostorov meščanska šola pričela šele meseca oktobra, sedaj pa je določeno tako, da se prične redno kot vse ostale šole. Zaenkrat bo imela le 1. in 2. razred in se bo potem preselila iz gimnazije v staro šolo. Jutri je zadnji dan za vpisovanje.

Radioprogram

Podrobne sporode vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Nedelja, 4. septembra

8: Koncert tamburaškega septeta. — 9: Napovedi, poročila. — 9.10: Prenos proslave 20letnice Jugoslavije iz Kamnika. — 11: Otroška ura. — 11.30: Koncert lahke glasbe. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošče po željah. — 17: Gospodarska navodila in tržna poročila. — 17.50: Slovenske narodne pesmi s spremljevanjem Radijskega orkestra. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Pomen dela generala Maistra za narodno osvobodjenje (prof. France Koblar). — 19.50: Samospevi Ladi-slava Rakovec, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 20.30: Prenos petja in godbe iz velesejemске restavracije Cesar. — 21.30: Plošče. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: V oddih nra Radijski orkester.

Ponedeljek, 5. septembra

12: A. Dvořak: Slovanski plosi, simf. suita (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Vesel koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nastanek hrvatsko-madžarske nagrade 1.1868 (Arsen Venclidse, Zgb). — 19.50: Zanimivosti (M. Javornik, 20: B. Gigli poje (plošče). — 20.10: O be-neški razstavi (dr. Rajko Ložar). — 20.30: Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. (bežigradski pevski zbor, koncert Radijskega orkestra). — 22: Napovedi. — 22.15: Radijski orkester.

Torek, 6. septembra

10: Prenos službe božje iz stolnice. — 12: Iz naše domovine (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert jugoslovanske glasbe (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Fogastvo sladkovodnih rib v Jugoslaviji (dr. Simša Stanković). — 19.50: 10 minut zabave. — 20: Plošče. — 20.10: Preureditev našega narodnoobrambnega dela (prof. Etna Boje). — 20.30: Slovenski vokalni kvintet in Radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos petja in godbe iz velesejemске restavracije Cesar.

Sreda, 7. septembra

12: Okrogli napevi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert salonskega kvarteta. — 14: Napovedi. — 18: Zvezde in zvezdniki (plošče). — 18.40: Mladinska ura: September v naravi (g. Mir. Zor). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Mestrovitvevi klasično-idealistični liki (dr. Branko Mašič Zgb). — 19.50: Mozart: Bog iz Seralja (plošče). — 20: Pisan večer: sodelujejo: Akademski pevski kvintet, gg. Haršlag in Antunović (kitara in mandolina) in g. Ivan Cimerman (harmonika). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz velesejemске restavracije Volga.

Četrtek, 8. septembra

9: Napovedi, poročila. — 9.15: Vesel pozdrav (plošče). — 9.45: Verski govor (dr. Roman Tominec). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Otroška ura (gdč. Manica Komanova). — 11.30: Prenos petja in godbe iz velesejemске restavracije Cesar. — 12.30: Godbe na pišala (plošče). — 13: Napovedi, poročila. — 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 17: Preskrbimo si dobro kisló krmo (ing. Absee Matija). — 17.30: Prenos lahke glasbe iz velesejemске restavracije Volga. — 18.15: Duet harmonik (brata Goloba). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: predava min. za telesno vzgojo naroda. — 19.50: Koncert na wurliških orglah (plošče). — 20.30: Koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Citraški trio »Vesnac«.

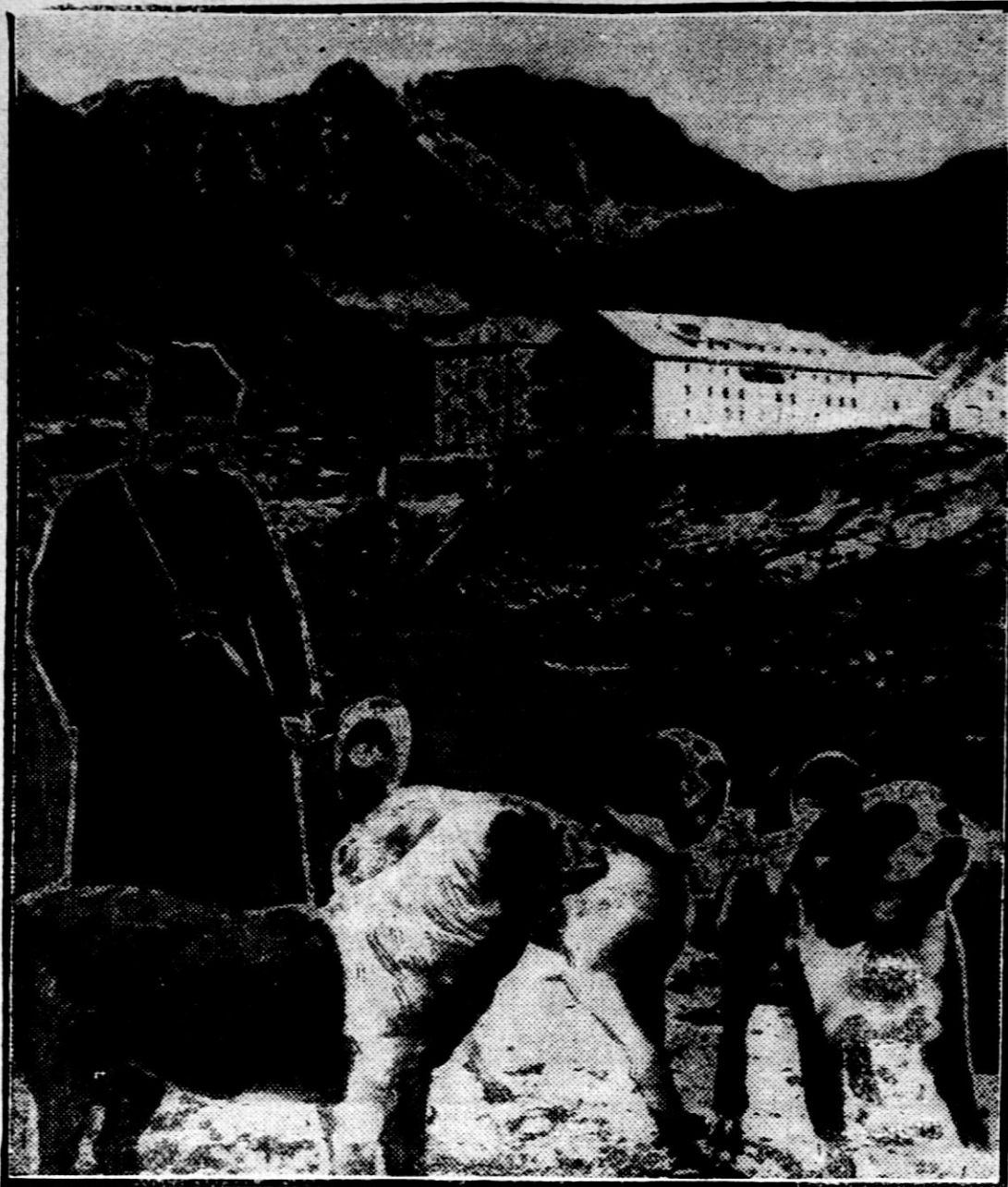
Petek, 9. septembra

12: Naše pesmi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Svilarstvo v Jugoslaviji (St. Dinjaski). — 19.50: Poročila o izseljen-cih (Jože Premrov). — 20: Bizet: L'Arlesienne, uvertura (plošče). — 20.10: Slika v ogledalu (gdč. Krista Halner). — 20.30: Koncert Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Anglaške plošče.

Kupuj domaće blago!

Bernardinci in njihovi gospodarji

Nekaj podatkov o slovečem samostanu sv. Bernarda in njegovih prebivalcih

Nedavno so svetovni listi poročali, da so bili sloveči Bernardinci iz samostana sv. Bernarda prepeljeni v Tibet. Ta vest pa je bila kmalu potem ovržena, češ da so poslali v Tibet samo nekaj Bernardincev, in sicer v novi samostan bernardinskih menihov v Himalaji, glavni sedež Bernardincev je pa še vedno sloveči samostan.

Samostan sv. Bernarda stoji v večnem snegu in ledu 2470 m visoko na prelazu med Švico in Italijo. To je v vseh Alpah najvišje ležeče stalno človeško bivališče. Njegovi prebivalci, redovniki avguštinijskega reda sv. Mavricija, se posvečajo po navodilih ustanovitelja samostana sv. Bernarda Mentonskega izključno reševanju popotnikov, ki so zašli v gorah. Menihi radi pomagajo vsakemu človeku, ki poteka na njihova vrata, zato so tudi zgradili visoko v Alpah hospitium, kjer že skozi stoletja dresirajo pse, brez katerih si njihovega samostana zdaj skoraj ne moremo misliti. Življenje teh menihov je zelo naporno, polno ljubezni in žrtve za bližnjega. Kratki so tedni in letu, ko pride v samostan nekaj posvetnega življenja. To zavetišče resničnih viteзов dobrodelnosti privablja sicer na tisoče turistov, za katere je bil zgrajen poseben hotel. Ena soba v hotelu je simbolično vedno odprta in zdaj se imenuje »soba tihotapevce«.

Hospitium za 200 ljudi je videlo v zadnjih letih ne samo Švede in emigrante iz časov velike francoske revolucije, temveč tudi Napoleonove vojske, pod svojo gostoljubno streho je sprejemalo berače in kralje. Leta 1880 je podaril angleški kralj Edvard VII. takrat še princ Waleski, klavir, drugi dobrotniki so jim podarili biljarde in radio. To so pa tudi vse posvetne zabave menihov.

V samostanu se pripravljajo menihi na svojo življenjsko pot in po osmih letih teoloških študij postanejo absolventi ne samo duhovniki, temveč tudi mladi učenjaki, meteorologi, botaniki, geologi in podobno, ker studirajo tudi prirodoslovne vede. Samostan ima svojo posebno zvezdarno, knjižnico in velike znanstvene zbirke. Izmed 70 članov kongregacije, jih živi tu samo 24, drugi so pa po župnijah gorskih župnij sv. Bernarda, a štirje so zdaj v novem hospitiju v Tibetu. Skoraj vsi člani reda so doma iz švicarskega kantona Wallis, kjer stoji tudi samostan. Samo v gorah rojen človek mora kljubovati ostrumu podnebju, kjer imajo razen junija in julija največ 6 stop. nad ničlo. Do zadnjega samostana ni imel centralne kurjave in zato so nosili menihi pri službi božji na prsih majhne svetiljke, s katerimi so se greti kakor sv. Bernard med zidanjem prve cerkve v XI. stoletju. Pozimi pa prodira mraz skozi vsa samostanska vrata in okna.

Slavne strani samostanske zgodovine so zapisane v »Nekrologu«, to je knjigi mrtvih, kjer so popisane vse žrtve gora. Če se menihu posreči rešiti koga, ne omenijo tega, češ da so izpolnili samo svojo redovniško zaobljubo. Tisoče in tisoče ljudi se mora zahvaliti za svojo rešitev samo menihom sv. Bernarda. Na pomoč morajo pohiteti menihi ob vsakem vremenu, večinoma pa rešujejo ljudi v snežnih metežih. V takih primerih telefonira predstojnik samostana v najbližje bivališče v kantino in posvari ljudi, naj ne hodijo v gore. Če kdo ne posluša, svarila in se kljub temu napoti v gore, mu pošljejo menihi naproti pse. Če divjajo snežni meteži, ali če se utrga plaz, morajo brezpogojno iz samostana. Pred njihovim odhodom izstrelijo predstojnik puško. Če ostane po strelu vse tiho, zapuste menihi samostan, če pa odgovori na strel gromenje novega plazu, počakajo in šele potem molče odidejo. V takem vremenu zadostuje namreč najmanjši zvok ali ropot, da se sproži nov plaz.

Prebivalci samostana so ena družina živih in mrtvih, in sicer ne samo ljudje, temveč tudi psi. Tesne medsebojne vezi med ljudmi in psi spoznaš najbolje, če siliš med mašo prepevanje in istočasno lajanje, ali pa če stopiš na pokopališče, ali bolje rečeno v mrtvašnico. Tam gori visoko v Alpah namreč ne pokopavajo mrtvih v zemljo, ker je več metrov globoko pod snegom, a mraz trupa dobro konzervira, redke zrak jih pa izsuši kakor mumije. V kamnito mrtvašnico nosijo že skozi stoletja trupa tistih, ki se v gorah ponesrečijo, in pa umrlih menihov. Da bi njihovi zemski ostanki ne zavzeli mnogo mesta, jih ne polagajo na tla, temveč privežejo k tramov tako, da stojijo. Skozi deset mesecev v letu je ta mrtvašnica zasuta s snegom. Kakih 100 m od mrtvašnice je hotel, cerkev, hlev za krave in poslopje za pse.

Od kod izvirajo bernardinski psi, se ne da točno povedati. Njihov daljni prednik je bila najbrž tibetska doga, ki so jo morda pripeljali Rimljani. Pisani dokumenti o njih izvirajo šele iz XVII. stoletja. Psi žive v samostanu ne samo kot pomočniki, temveč tudi kot prijatelji menihov in reševalci ponesrečenih turistov. To so zelo plemeniti psi, izredno dobro razvitega vonja in velikega smisla za orientacijo. Razen tega so zelo močni. Tak pes voha človeka po snegu še čez več dni. Bernardinski psi so pa tudi zelo dobro zdresirani. Če zasuje človeka sneg, ga odkopljejo in obližejo, dokler se ne zdrami. Okrog bernardinskih psov je spleta svetla človeška domišljija mnogo legend. Najbolj slovi legendarni Barry, ki je rešil življenje 40 ljudem.

Lani se je pripetil edini primer, da so

bernardinci napadli človeka: do smrti so ogrizli 10letno hčerko dr. Bremona. Ta »umor otroka po božjih psihi«, kakor so pisali švicarski listi, je razburil ne le Švico, temveč tudi Francijo. Deklica se je smučala, psi so tekli za njo, pa je padla, zadela z glavo ob led in se močno pobila. Morda je kri učinkovito na razgrete pse tako, da so pobesneli. Toda v bilanci bernardinskih drugih pa samo eno uničeno človeško življenje je na eni strani na tisoče rešenih, na drugi. Vendar pa ta primer kaže, da so božji psi koncem koncev le samo psi. Zadoja leta prihaja v samostan sv. Bernarda vedno več turistov čez poletje, kar moti bernardince v njihovem miru. Psi so namreč vajeni mirnega življenja in morda so baš turisti krivi, da so se psi tako izpremenili, da jih zdaj ne puščajo več s samostanskega dvorišča.

Sam se vrnil v kaznilnico

Na otoku Waight na južni angleški obali stoji kaznilnica Parkhurst. To ni tako mračna hiša prokletstva, kakor kaznilnica v Dartmooru, zgrajena sredi močvirij in z napisom na vratih: »Parcere subjectis« (Bog se usmili tistih, ki izginejo tu). Pa tudi iz Parkhursta ni lahko pobegniti. In vendar je pobegnil iz te kaznilnice jetnik Frederick Guy Browne, pa se je prostovoljno vrnil. Sedeti bi bil moral sedem let in ker je dober tehnik, so ga dodelili skupini mehanikov. Kmalu je postal celo delovodja v mehanični delavnici. Več ni potreboval. Preskrbel si je odtis ključa in izdelal duplikat. A kako ključ preizkušati, ko je bil neprestano pod paznikovim nadzorstvom?

Toda Browne si je znal pomagati. Popravljaj je nekaj v pralnici in kmalu je prišel na to, da se lahko skrije z oblaki pare, če odpre pipe. A tudi najspretnejši zločinec stori včasih veliko neumnost. Hotel si je biti povsem na jasnem. Ko je para napolnila pralnico, je prošil krajšbe zaposlenega kaznenca, naj stopi predenj na stražo, da ga bo kril. Browne je pa računel s poštenostjo, pa se je uračunal. In to je bila njegova neumnost.

Ključ ni bil dober in Browne se je nekako izgovoril, da se je lahko vrnil v svojo delavnico, kjer je ključ še lahko opilil. Ni pa se stopil iz pralnice, ko ga je njegov tovariš izdal. Pazniki so prihiteli za njim in ga zgrabili v delavnici. Preiskali so ga, pa niso ničesar našli pri njem. Prebrskali so tudi vso njegovo celico, toda enako brez uspeha. Slednjič so dvignili pod v celici in našli tam razno orodje, obleko, perilo in celo vozni red. To je bil jasan dokaz, da je hotel kaznenec pobegniti. Ponosno je pravil, da je nekoč že pobegnil, in sicer, da je mogel oddati pismo v nabiralnik. Bil je pol kilometra od kaznilnice, kamor se je prostovoljno vrnil.

Vsi so majali z glavami. — Če si že bil zunaj, zakaj si se pa vrnil? — so ga vprašali.

— Ker sem vedel, da lahko pobegnem iz kaznilnice, toda ne kot kaznenec z otoka Waight, — je odgovoril. — Potreboval sem pomoč od zunaj. Ker pa v kaznilnici vsa pisma cenzurirajo, mi ni kazalo drugega, nego izmuzniti se iz celice in odnesti prijateljem namenjeno pismo v nabiralnik, seveda brez vednosti paznikov.

Krotilec zveri pripoveduje

Krotilec zveri Trubka, rojen Čeh, pripoveduje o svojem težkem poklicu. Za krotenje zveri, — je dejal, — imam posebno metodo. Krotim jih prav za prav z očmi in glasom. Zato prihaja v kletko brez palice, brez bitja, brez orožja. Moje glavno orožje so oči. Zver najprej proučujem, ker ima vsaka svoj značaj in svojo lastno inteligenco kakor človek. Največja umetnost je, spoznati kaj tiči v zveri in kaj torej moremo zahtevati od nje. Drugi pogoj uspeha sta pa pogum in trdnost živci. Zato skoraj sploh ne pijem alkohola. Kadar stopim v kletko, morate na zver vedno napraviti vtis, da ste pogumnejši od nje. Zadržite kratko kolebanje, samo senca strahu, in zver bi planila na človeka.

V očeh zveri vidite vse, kar hočete storiti. Zato je zlasti pri krotenju tigrov nevarno, obračati jim hrbet. Kadar pogledate leva ali tigra naravnost v oči, si ne bo upal planiti na vas. Zato je pa precej nevarno taktični levu glavo v zrenolu. Moram mu gledati do zadnjega trenutka v oči, da se ne prepričam, da nima slabih namenov. V trenutku, ko imam glavo v njegovem žrelu, opazujem njegovo diako, gibanje njegovih mišic in njegov rep. Zadržite nenaden drget v ustnih mišicah, pa takoj spoznam, da se v levu nekaj dogaja in da moram biti previden. Najtežje je krotiti in dresirati zveri različnih vrst. Zveri med dresiranjem ne smemo pomešati. To bi se končalo s splošnim klanjem. Za dresuro z različnimi vrstami zveri ne smejo biti iste stare nad dve leti. Najnevarnejša zver je črni pardal.

In tako je šlo dan za dnem, za obed in za večerjo tako, da postrvi niti videti nisem mogel več in moral sem vstati od mize, ko so prinesli skledo z raki...

— Ne, ne, hvala, nočem! Smejal sem se, ker sem po naravi škodoželjen. Smejal sem se, ker je bil vsak novi gost navdušen, ko je prvič sedel za mizo. »Oh, to je sijajno!... Danes imamo postrvi in rake!« Moram se premagovati, da bi ne kričnil: »Tu so vedno samo postrvi in rake na jedilnem listu.« Toda zakaj bi kvaril gostom prvo veselje? Bodo že sami prišli na to.

Hotel »Pri samotarju« je že nekaj dni dokaj poln. Morda so se zatekli sem tudi drugi bolniki v domnevi, da bodo tu sami. Spogledujemo se sovražno, kakor da smo nadležni vsiljivci. Po jedi bežimo drug pred drugim. Saloni je zato prazen, kajti vsak gost se zateče v svojo sobo. Če se srečata dva »penzista« na enem izmed dveh možnih izprehodov, se stisneta k skalnati steni, kakor da se bojata, da bi se ne dotaknila drug drugega.

Ne vem, ali vpliva to ugodno na živce in srce. Gotovo pa je, da še nikoli nisem bil tako slabe volje.

Hotel »Pri samotarju« je nabito poln.

Nova ekspedicija na južni tečaj

Vodila jo bosta znana polarna raziskovalca Ellsworth in Wilkins

Iz njunorškega pristanišča je odplul oni dan norveški parnik Wyatt Earb. Njegovo najbližje pristanišče je Kapstadt, končni cilj pa antarktični kraji. Parnik je baza nove ekspedicije na južni tečaj, ki jo je organiziral ameriški polarni raziskovalec Lincoln Ellsworth. On je bil že sedemkrat v antarktidi. Leta 1935 je preletel s Kenyonom južni tečaj, toda letalo se je moralo pred ciljem spustiti na tla in dva meseca je kazalo, da se bosta pridružili dolgi vrsti žrtv ledenih pustinj južnega tečaja še dve. Sele v februarju 1936 so ju našli in rešili.

Wilkins

Ta nevarna pustolovščina pa ni odvrnila Ellswortha od novih poskusov, raziskati ozemlje južnega tečaja. Ellsworth je financiral tudi znano Amundsenovo ekspedicijo. Zdaj se je namenil k Endebayevi zemlji, kjer naj bi njegova ladja okrog 1. oktobra zasidrala. S svojimi spremljevalci hoče Ellsworth raziskati antarktične kraje ob obali in proučiti možnosti praktičnega izkoriščanja njihovih naravnih zakladov. Na ladji je 17 moč, med njimi en zdravnik, dva pilota in en radiotelegrafist. V podkrovo so spravljene sestavni deli dveh letal, kovinastega enokrilnika »Nortoy« in malega dvokrilnika za raziskovalne polete. Na ladjo natovarjajo v Pernambucou zalogo živil in raznih potrebščin za ekspedicijo trajajočo leto dni, ustavijo se še v Kap-

Ellsworth

stadtu, kjer nalože 30.000 l bencina in olja in kjer se vkrcata tudi Lincoln s svojo ženo. Tu se bo najbrž priključil ekspediciji tudi angleški raziskovalec sir Wilkins z ženo lady Suzano, bivšo operetno zvezdo, ki si je izprosila dovoljenje, da bo smela spremljati svojega moža na Ellsworthovi ekspediciji.

Sir Hubert je nadzoroval natovarjanje parnika v New Yorku, v Južno Afriko se je pa napotil po krajši poti. Po načrtu je morala odpluti ladja iz Kapstadta proti južnemu tečaju 22. avgusta. Enadebayevci Johansen hoče prispeti do Endebayeve zemlje v prvih dneh oktobra. Na tej bazi naj bi ostala ekspedicija, 19 moč in 2 ženi, ki sta se morali zavezati, da bosta skrbela za kuhinjo, ker ne sme biti noben član ekspedicije brez dela in samo v napotje drugim. Kuhati bosta morali 6 do 9 mesecev, čeprav sta sicer dama iz najboljših družbe. Ellsworth in Wilkins hočeta iz te baze organizirati polete in sistematično

raziskati s pomočjo letal okrog 120.000 m² obsegajoče ozemlje, ki je bilo doslej na zemljevidu samo bela lisa, kakor je največji del arktične celine, ki meri 11 milijonov kvadratnih kilometrov. Veliko kovinasto letalo, ki ima akcijski radius 3500 km, bo služilo za prenos materiala, manjše letalo pa za zvezo med bazo na ladjah in velikim letalom. Kanadska pilota Lyndbarne in Trerice imata bogate izkušnje s poletov v severnih krajih za polarnim krogom. Letali sta bili zgrajeni nalašč za polete nad polarnimi kraji. Dvokrovnik ima celo normalna kolesa, čolničke in smuči. Ellsworth upa, da se bo posrečilo raziskati vsaj del prostornega antarktičnega ozemlja in proučiti možnosti praktičnega izkoriščanja nove zemlje.

Italija se oborožuje na morju

Še letos začne Italija graditi osem lahkih križark manjšega tipa po 3600 ton. Vozile bodo s hitrostjo 39 do 40 vozlov na uro, kar je največja hitrost za take vojaške ladje. Lahke križarke te serije bodo imele po štiri topove, razen tega pa tudi protiletalske topove, močne strojne in po dve napravi za spuščanje torpedov. Imena jim bodo dali po starorimskih cesarjih. Italija zgradi te križarke najbrž kot protiutež najmodernejšemu tipu lahke angleške križarke, ki ima samo 1850 ton in ki ni tako dobro oborožena, kakor bodo italijanske. Po svoji tehniki bodo prekašale italijanske križarke tudi najmodernejša francoska križarke po 2400 do 2885 ton.

Italija ima že zdaj 31 modernih velikih križark od 10.000 do 15.000 ton, dočim bi mogla Francija angažirati v Sredozemskem morju samo 20 ladij te kategorije. Italija začne letos graditi še dve veliki oklopnici po 36.000 ton. Imenovali se bosta »Roma« in »Impero«. Podmornice ima Italija že 101. Gre večinoma za podmornice, ki po svojih tehničnih prednostih znatno prekašajo podmornice drugih držav. Tako ima zadnji model italijanske podmornice akcijski radius plovnosti pod morsko gladino 12.000 km, dočim lahko prevozijo angleške podmornice pod vodo samo 8000 do 9000 km.

Kaj pripovedujejo

Danielle Darieuxova pripoveduje:

— Nekega jutra sem prišla v atelje po zgodnem prebujanju še vsa zaspana. Komaj sem se začela lepoticiti, ko sem naenkrat kričnila:

— Heni to je strašno, pozabila sem izključiti električni kuhinjak.

Mož mož je pa mirno odgovoril:

— Nikar se zato ne razburjaj, Danielle, ognja se ti ni treba bati. Pravkar si me opozorila na to, da sem pozabil zapreti vodovod.

Madeline Renaudova pripoveduje:

— Zakaj prihajaš tako pozno?

— Očetu sem bil potreben.

— Kaj se ni mogel obrniti na koga drugega?

— Ne.

— Zakaj pa ne?

— Ker me je pošteno našeškal.

Marie Glory pripoveduje:

— Kam pa greš, Jean?

— Z doma.

— Kam pa?

— Kamor hočem.

— Dobro, kdaj se pa vrneš?

— Kadar bom hotel.

— Dobro, samo ne prepozno, ker imamo goste na obedu.

Jean Marsac pripoveduje:

— Bil sem nedavno v kinu, kjer je tekel film, ki si ga je občinstvo napačno razlagalo. Kralj mene je strastno kričala mlada žena.

»Ta tepce... to je sramota.«

Slednjič se je pa obrnila name, rekoč:

»Gospod, vi bi morali vsaj živžigati.«

— Kako morem živžigati in zdehati ob enem, — sem odgovoril.

Pax Dearly pripoveduje:

— Nekdo je v avtobusu trdno zaspal. Sprevednik ga je zbudil z besedami:

»Gospod, ne spite, sicer se boste peljali mimo kraja, kjer morate izstopiti.«

— Saj ne spim, je odgovoril potnik.

»Kako to, da ne spite? Zakaj pa zapirate oči?«

— Povem vam torej po pravici, — je odgovoril potnik, oči zapiram zato, ker ne morem gledati, kako dame stojijo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

najstega dne v roke prvi ženski, ki jo sreča!

— Ali je to samo teorija?

— To je lahko tudi skrita želja, če hočete...

Zvečer je pripravila natakarka pribor tudi že mladi dami pri moji mizi, češ da je tako enostavneje. Naslednjega dne me je poklical hotelier k sebi v pisarno.

— Sobo imam naročeno, pa nimam nobene proste, — je začel.

— Zakaj mi pravite to? Mar naj zapustim vaš hotel?

— Oh, ne, kaj še... Gost, kakor ste vi... Samo prositi sem vas hotel, ker ste bili danes v gosteh pri dami na številki 14 — ali se ne bi mogli preseliti k nji? ... Rad vam nekaj popustim pri najemninah.

In zdaj se najbrž Lucie ne bom več odrižal. Ime ji je namreč Lucie... Vse sobe so do konca meseca zasedene.

Sicer pa moram priznati, da je zelo dražestna... Toda na svetu so žal ne-taktni ljudje. Proti večeru je prišel moj znanec in ko me je videl z Lucio, me je vprašal škodoželjno:

— Torej si letos ti prevzel sestro našega hotelarja?

Robert Dieudonne:

Hotel »Pri samotarju«

Profesor, ki stane pri njem tudi čisto kratko posvetovanje zelo mnogo denarja, je vzel v roko slušalko in pri-sluhnil utripanju mojega srca. Potem je dejal, da drugi zdravniki ničesar ne razumejo, kar se tiče mojega srca, in predpisal mi je bivanje v gorah.

— Gorski zrak je vam potreben... v višini 1500 do 1550 metrov. Miren, tih hotel, kjer boste čisto sami. Po povratku pa pridite zopet k meni.

— Ali je kaj resnega, gospod profesor? sem vprašal s prisiljenim nasmehom. Profesor je samo skomignil z rameni in izrekel to-le globoko misel: Na svetu ni nobenih boleznih, so samo bolniki.

Našel sem v novinah zapeljiv oglas: Alpski hotel, 1500 m nad morjem, zdravljenje z mirom in tišino... Hotel stoji čisto na samem in opremljen je z vsem komfortom. Brzjavka. Odgovor. Pripravljanje prtljage.

V vlakcu prečuta noč. Ker nisem spal, sem imel dovolj časa zahvaliti se usodi, da je dala zgraditi zame točno v

predpisani višini miren hotel, na samem, z vsem udobstvom.

Na kolodvoru je klical šofer: »Hotel »Pri samotarju«! Hotel pri samotarju«. Vozili smo se dobro uro. Hotel je bil prazen, ko sem prispel tja. Čeden majhen hotel, vse novo, sveže prepleškano, čisto. Kakih deset sob, vodopad samo za nas in vse to v prijazni dolini. Solnce je tako segrelo dolino že jutraj, da mrzli vodopad vročini ni mogel do živga.

Hotelier je dejal: — Za bolne na pljučih je naše podnebje posebno ugodno, kajti toplota se skoraj sploh ne izpreminja.

— Tako, zares?

— Zelo daleč smo od ledenika.

— Zares?

— Gospod je lahko brez skrbi, tu je prehlad zaradi spremembe vremena skoraj izključen.

Prvi večer se je začel jedilni list z izborni kuhano postrvijo in zaključil z raki, ki se jih človek kar ni mogel do sitega najesti. Čestital sem si k svoji genialni izbiri hotela. Vodopad me je uspal v trdno spanje.

Naslednjega dne za obed smo pa imeli postrvi in rake. In zvečer zopet.

Mnogo razstavljenih, malo odlikovanih

Zanimiva razstava psov na velesojstvu je bila večera zaključena

Ljubljana, 3. septembra. Jugoslov. kinološka zveza uživa v svetu lep ugled in zato tudi inozemska društva posvečajo njenim razstavam velik pomen. Na IV. državni razstavi JKC, končani večera, so razstavili živali rejci iz Češkoslovaške, Italije, Madžarske, Nemčije in Švice. Največ živali so razstavili seveda rejci iz dravske banovine, vendar je bilo mnogo razstavljencev tudi iz Zagreba in Beograda ter drugih krajev. Številna inozemska društva so darovala lepa darila za odlikovane živali, plakete, medalje in pokale.

V splošnem so bile razstavljene živali, ki bi jih lahko poslali na vsako mednarodno razstavo. Razstava je bila oba dneva izredno dobro obiskana. Ljubiteljev lepih živali so kot ocenjene dobro bile odlikovane bile tudi toliko psov plemenitih pasem, da se nam nudi le redko prilika jih videti hkrati. Ocenjevalna komisija je imela res izredno mnogo dela, da je ocenila 165 živali.

Razstavljenih je bilo največ psov lovskih pasem. Sploh je pa treba priznati, da imajo lovci najlepše pse. Razstavljene lovske pse je treba razločevati po pasmah, ki jih lovci uporabljajo pri poljskem lovu, to se pravi na odprtem polju. V to vrsto spada jo predvsem nemški kratkodlaki ptičari, ki jih je bilo največ razstavljenih (15). Ocenjeni so bili zelo dobro; odlično oceno je prejel Azor-Kriški, last dr. V. Ravniharja v Ljubljani ter odlikovan z zlato medaljo. Ista ocena je bila priznana psu Miru-Südwestu, last dr. V. Guzelja v Ljubljani in psici »Bebi-Podpreški«. Štiri živali te pasme so pa bile ocenjene prav dobro ter odlikovane s srebrnimi medaljami, druge živali so kot ocenjene dobro, bile odlikovane z bronastimi medaljami. Med pasme, ki jih lovci uporabljajo pri poljskem lovu, sta bila razstavljena dva weimarska, eden grifon, 2 nemška žimavca, 2 pointerja, 5 angleških steterjev in istrski brak. Odlično ocenjena je bila psica (pointer) »Kara«.

V drugo skupino razstavljenih lovskih psov lahko uvrstimo živali pasem kakor španjeli in »springer« španjeli. Ti pasmi uporabljajo lovci pri lovu na zemljiščih, zaraščenih z grmovjem. Takšen lov imenujejo buširanje ali slovensko grmarjenje, pa tudi šarjenje. Tako zvani barvarji, lovske psi, ki zasledujejo divjačino po sledovih krvi, so bili zastopani s psom hanoverancem in psico pasme barvarca. Jazbečarji so bili razstavljeni kratkodlaki in dolgodlaki.

Posebno dobro so bili ocenjeni foketierji: bili so razstavljeni gladkodlaki in resasti. Psica Jeen-Piry, last Tee Pirich iz Maribora, je bila odlikovana z mednarodnim odlikovanjem (mednarodno prvaštvo) mednarodne kinološke organizacije (CACIB); ta psica je bila že odlikovana kot prvakinja v Ljubljani, prvakinja Rima in že dvakrat mednarodna prvakinja (CACIB). Odlikovana žival je prejela zlato pentljo in zlato medaljo, a razen tega še darilo mednarodne organizacije. Odlična ocena je bila priznana psici iste pasme Joyful-Piri. Med jagdterijerji je bilo priznano državno prvaštvo psici »Lindi-Podgorski«, last V. Medena v Ljubljani, mednarodno odlikovanje CACIB pa psu »Cigoe« istega lastnika.

Zelo dobro so bili zastopani istrski braki, res pristno domača pasma psov, najboljše za lov na zajce, in sicer kratkodlaki in resasti. Ocenjeni so bili v splošnem precej dobro. Odlična ocena je bila priznana psicima »Lidi«, last dr. J. Lavriča iz Ribnice, in »Zivie«, last J. Kristana iz Cernek. Med braki so bili zastopani še francoski nizki braki in braki-jazbečarji.

Last I. Weiss in Zagreba s odlično oceno in psica »Cleo«, last A. Schnebergerja iz Innsbruka s mednarodnim odlikovanjem CACIB; dalje nemški bokserji, ki so bili odlikovani trije odlično »Fels«, last R. Weinberger, Zagreb; »Werwolf«, last G. Schrotha iz Nemčije; »Udo«, last T. Vovkove, Bled; pes, pasme šnavcer, veliki, pod imenom »Oka«, ki je bil tudi odlično ocenjen — last A. Klešica, Maribor. Vse kakor so pa budili med sportisti psi največje zanimanje perzijski hrti (saluki), last Nj. Vel. kraljice Marije; odlična ocena je bila priznana psu »Hilmi«, — Bernardinec je bil razstavljen samo eden, prav tako samo en leonberžan »Medoc«, ki pa je bil odlično ocenjen, last J. Koprivca iz Ljubljane. Med nemškimi dogami je bila priznana odlična psu »Odallu«, last N. Jakila iz Sevnice, in psu »Fines«, last H. Reichenberga iz Maribora. Med kodri je bilo priznано mednarodno odlikovanje CACIB psici »Lhelye«, last Ch. Androuina iz Torina,

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri, jutri, v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri.

HORDUBALOV

Režirirajte vstopnice v predprodaji!

Instrukcije pol zastonj

V »Slovenec« z dne 18. t. m. sem bral med ljubljanskimi vestmi: »Jeziške poučbe staroukolenec z najboljšim uspehom in sicer francosčino in nemščino po dve uri enkrat na teden proti honorarju deset dinarjev, dvakrat na teden po dve uri pa po osem dinarjev.« Latinsčino, poučbe samo srednješolske nižjih razredov. Naslov pove tajništvo »Slovenec«.

Takih in podobnih glasov je pač še več po našem časopisu — nam »poklicnim« instruktorjem v strah.

Včasih so bile instrukcije rezervat dijakov in strokovnjakov. To je bilo normalno in ker so bile instrukcije zadovoljivo plačane, se je marsikateri študent zgledil z instrukcijami prebilo skozil. Že dolgo pa ni več tako. Tako zvani »srednji sloj« socialno propada — in tako danes prav rad instruiira vsak — če je za ta posel sposoben ali ne. In ker je konkurenca velika — instruiira marsikdo pol zastonj. Tako je zaslužek z instrukcijami vse manjši — kvaliteta instrukcij pa s tem kajpada tudi pada.

Vzemimo kot primer našega staroukolenca. Ali je strokovnjak? Dvomim. Zakaj instruiira? Ker od svoje pokojnine ne more spodobno živeti. Želeli bi mu iz vsega srca, da bi izenačil staroukolenec s novoukolenec — in »Slovenec« bi njemu in vsem njegovim vrstnikom bolj pomagal, če bi jim izposloval to izenačenje. Ker tega izenačenja ni, staroukolenec res ne moremo zametiti, če išče postranski zaslužek. Odločil se je za instrukcije. Skromno stanovanje in hrana sta mu zagotovljena s pokojnino in ker so mu instrukcije postranski zaslužek, konkurenca pa velika, instruiira po 4 in 5 d. narjave na uro. To lahko stori, vsaj za cigarete bo zaslužil s tem. Pri tem ga seveda nič ne briga, da kvari ceno instrukcijam in da je to prav za prav nelojalna konkurenca. In to je, kar poštenemu staroukolenec in njemu podobnih lahko po vsej pravici zamerimo.

Če bi se brezposelni profesorski kandidat, ki je prisljen, da od instrukcij živi, držal staroukolenčeve tarife in imel celo to srečo, da bi se z instrukcijami zaposlil 6 ur na dan, kar bi ga kmalu duševno ubilo do instruktorskega stroja, bi kljub temu ne zaslužil niti toliko, da bi imel vsaj hrano, stanovanje in obleko, tudi ne toliko, kolikor prejema staroukolenec bedne pokojnine. Pa je mlad in bi rad živel — in še strokovnjak je vrhu vsega. Brezposelnih profesorskih kandidatov je 200, učiteljskih kandidatov nad 500, študentov potrebnih instrukcij nad tisoč, da o vseh ostalih ne govorim. Tako je z vprašanjem nelojalne konkurence.

Drugo poglavje je šušmarstvo. Staroukolenec prav rad verjame, da perfektno obvladuje nemščino in francosčino. Ni hče mu torej ne bi mogel očitati šušmarstva, drugače pa je z latinščino. Zakaj je pripravljen instruiirati le dijakke nižjih razredov? Najbrže, ker latinščino obvlada le toliko, kolikor misli, da zadostuje za poučevanje nižješolske. Brezposelni profesorji latinščino pa nimajo zadržek, narskateri študent-klasik bi bil instrukcije krvavo potreben — in je strokovnjak.

»Instruktorje«, ne kvarite cen in pobijajte šušmarstvo — bi se glasi zaključek. V nekaterih državah imajo instruktorji svoje sindikate, ki oboje — nelojalno konkurenco in šušmarstvo — uspešno pobijajo.

Javnost, ki instrukcije potrebuje, se bo strinjala s pobijanjem šušmarstva, ne pa z odporom proti nizkim cenam, toda, čim nižja bo cena instrukcijam, tem slabša bo njih kvaliteta.

Brezposelni prof. kandidati

In odlična ocena psi »Amorje«, last M. Dittmannja iz Berlina. Izredno dobre ocene so prejeli istrski terjerji »Witry«, last L. Pachingerja iz Nemčije je prisojeno prvaštvo, psici »Correct Asta«, last L. Feldner iz Nemčije so prisodili odlično, psici »Dach« of the Shannons mednarodno odlikovanje CACIB, last L. Pachinger, Nemčija in psici Culbahn, last I. Feldner, Nemčija. — Mednarodno odlikovanje CACIB je bilo prisojeno tudi psi pasme welsk terjerji »Astorje«, last E. Tytineka iz Prage. Med skyterijerji je prisojeno prvaštvo psu »Trick«, last ing. H. Satterja iz Ljubljane, bedlingtonterjerji, psici »Mignonette« so pa prisodili mednarodno odlikovanje CACIB, last H. Tytineka iz Prage. Med francoskimi buldogi je prvak pes »Chevallier«, last Ivanke Devetak s Dunaja; opičji pinč »Astor« je prejel mednarodno odlikovanje CACIB; last Paule Jettmar iz Nemčije. Odlično ocenjen je bil tudi nemški pinč »German« (last Gustava Portia iz Zagreba), mednarodno odlikovanje CACIB je bilo prisojeno še psici pasme bruseljski grifon, »Lolli«, last operne pevke Stefanije Fratrikove na Dunaju. Odlično ocenjen je bil še naknadno prijavljen kratkodlaki istrski brak »Rusko«, last A. Cereja iz Kamnika.

Ze po teh številnih odlikovanjih lahko vsak presodi višino razstave. Tudi organizacija je bila vzorna.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri, jutri, v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri.

HORDUBALOV

Režirirajte vstopnice v predprodaji!

Instrukcije pol zastonj

V »Slovenec« z dne 18. t. m. sem bral med ljubljanskimi vestmi: »Jeziške poučbe staroukolenec z najboljšim uspehom in sicer francosčino in nemščino po dve uri enkrat na teden proti honorarju deset dinarjev, dvakrat na teden po dve uri pa po osem dinarjev.« Latinsčino, poučbe samo srednješolske nižjih razredov. Naslov pove tajništvo »Slovenec«.

Takih in podobnih glasov je pač še več po našem časopisu — nam »poklicnim« instruktorjem v strah.

Včasih so bile instrukcije rezervat dijakov in strokovnjakov. To je bilo normalno in ker so bile instrukcije zadovoljivo plačane, se je marsikateri študent zgledil z instrukcijami prebilo skozil. Že dolgo pa ni več tako. Tako zvani »srednji sloj« socialno propada — in tako danes prav rad instruiira vsak — če je za ta posel sposoben ali ne. In ker je konkurenca velika — instruiira marsikdo pol zastonj. Tako je zaslužek z instrukcijami vse manjši — kvaliteta instrukcij pa s tem kajpada tudi pada.

Vzemimo kot primer našega staroukolenca. Ali je strokovnjak? Dvomim. Zakaj instruiira? Ker od svoje pokojnine ne more spodobno živeti. Želeli bi mu iz vsega srca, da bi izenačil staroukolenec s novoukolenec — in »Slovenec« bi njemu in vsem njegovim vrstnikom bolj pomagal, če bi jim izposloval to izenačenje. Ker tega izenačenja ni, staroukolenec res ne moremo zametiti, če išče postranski zaslužek. Odločil se je za instrukcije. Skromno stanovanje in hrana sta mu zagotovljena s pokojnino in ker so mu instrukcije postranski zaslužek, konkurenca pa velika, instruiira po 4 in 5 d. narjave na uro. To lahko stori, vsaj za cigarete bo zaslužil s tem. Pri tem ga seveda nič ne briga, da kvari ceno instrukcijam in da je to prav za prav nelojalna konkurenca. In to je, kar poštenemu staroukolenec in njemu podobnih lahko po vsej pravici zamerimo.

Če bi se brezposelni profesorski kandidat, ki je prisljen, da od instrukcij živi, držal staroukolenčeve tarife in imel celo to srečo, da bi se z instrukcijami zaposlil 6 ur na dan, kar bi ga kmalu duševno ubilo do instruktorskega stroja, bi kljub temu ne zaslužil niti toliko, da bi imel vsaj hrano, stanovanje in obleko, tudi ne toliko, kolikor prejema staroukolenec bedne pokojnine. Pa je mlad in bi rad živel — in še strokovnjak je vrhu vsega. Brezposelnih profesorskih kandidatov je 200, učiteljskih kandidatov nad 500, študentov potrebnih instrukcij nad tisoč, da o vseh ostalih ne govorim. Tako je z vprašanjem nelojalne konkurence.

Drugo poglavje je šušmarstvo. Staroukolenec prav rad verjame, da perfektno obvladuje nemščino in francosčino. Ni hče mu torej ne bi mogel očitati šušmarstva, drugače pa je z latinščino. Zakaj je pripravljen instruiirati le dijakke nižjih razredov? Najbrže, ker latinščino obvlada le toliko, kolikor misli, da zadostuje za poučevanje nižješolske. Brezposelni profesorji latinščino pa nimajo zadržek, narskateri študent-klasik bi bil instrukcije krvavo potreben — in je strokovnjak.

»Instruktorje«, ne kvarite cen in pobijajte šušmarstvo — bi se glasi zaključek. V nekaterih državah imajo instruktorji svoje sindikate, ki oboje — nelojalno konkurenco in šušmarstvo — uspešno pobijajo.

Javnost, ki instrukcije potrebuje, se bo strinjala s pobijanjem šušmarstva, ne pa z odporom proti nizkim cenam, toda, čim nižja bo cena instrukcijam, tem slabša bo njih kvaliteta.

Brezposelni prof. kandidati

Obtožena posestnikova žena se je nagovarjala, da se je bala, da je ne bi fant, s katerim ima že enega nezakonskega otroka, zapustil, ako bi rodila še drugega nezakonskega otroka. Tedaj je bil njen sedanjí mož samo njen fant.

Obtožena posestnikova žena se je nagovarjala, da se je bala, da je ne bi fant, s katerim ima že enega nezakonskega otroka, zapustil, ako bi rodila še drugega nezakonskega otroka. Tedaj je bil njen sedanjí mož samo njen fant.

Iz Trbovelj

Zidanje taborišča v letošnjem letu bo jutri na Volajevem travniku. Priredilo jo bo tukajšnje Društvo rejcev malih živali. Člani društva so pri prodaji arek enakom pridelni in marljivi, kakor pa pospesevanja in gojitvi kanarčkov, kunccev, perutnine in drugih malih živali.

Povod popraviljo. Lani in predletoski je bila končana regulacija Trboveljske do trga v Trbovljah, sedaj pa so začeli graditi oporni zid tudi še nasproti Društvenega doma. Počasi, a sigurno bo izvršena regulacija tega potoka skozi vso dolino, kar je za mnogih mestih že zelo potrebno.

Iz škoške Loke

Iz vsi škoškega Sokola. Kakor vsako leto, bo Sokol tudi letos proslavil rojstni dan svojega starešine Nj. Vel. kralja Petra. Akademija bo v Sokolskem domu. Kakor smo svojčasno poročali, je daroval bančni uradnik v Pragi, br. Oldřich Herman loškemu društvu 250 kš. Škofoleški Sokol je odgovoril na ta vrh čim častnejša brata s zahvalo, a kot poseben poklon je prejel br. Herman tudi spomenico našega društva, izdano o priliki 80 letnice društva.

Obločnice so sargole. Končno je tudi naše mesto dobilo razsvetljavo, ki smo jo že leta pogorešali. Zagorele so v vsem mestnem območju obločnice, ki svetijo prve večerne ure, nakar zajame mesto zopet prejšnja razsveteljava. V kolikor ni imela škoška Loka že prej obločnic, so jih morali instalirati še deset na Mestnem in Spodnjem trgu. Manj umestno se nam zdi, da so odstranili obločnico izpred Deisingerjeve hiše, kjer je imela godba prav primerno mesto za prirejanje koncertov.

Lep napredek domačih rok. V četrtak so škofolečani z izrednim zanimanjem opazovali prevažanje ogromnih sodov, ki gredo na dolgo pot v Niš. Sode so naročile vinogradniške zadruge v Srbiji, izdelal pa jih je domači obrtnik g. Jože Homan iz Podpulferce pri škojki Loki. Za enkrat so odpravili šest sodov, ki drže 11735 l, 11922 l, 11644 l, 11575 l, 11826 l in 12406 l. Orjake so prepeleli z Ravniharjevim avtom in seveda z močnim spremstvom, ker ni kar tako prevažati take velikane, kakor bi človek mislil. Vsi so izdelani iz hrastovih dog. Homanova trdnja bo izdelala še 20 takih sodov in več kadi, kar bo vse odposlano v Srbijo. Izdelava sode zahteva kakih 14 dni časa, ako je zaposlenih pri tem šest ljudi, porabi pa se za en tak sod do 3 kub. m lesa. Prostornino sodov doženejo z enostavnim merjenjem z vodo, vsak sod obdaja 10 močnih obrocev, posoda sama je na dnu tudi barvana, po želji, a za čiščenje je poskrbljeno tako, da ima vsak sod posebna vrata. Delavnica je za izgotavljanje takih velikanih seve pretesna in so zato tudi najnovejše sode izdelovali na prostem, v Brezniški grapi. Zeleniški voz more sprejeti na svoja pleča največ štiri take velikane, največkrat pa le tri. Homanova domača delavnica zasluži najboljšo pohvalo, zlasti še, ker vemo, da so izdelali tudi sode, ki so držali že po 14540 l, 15780 l in 16000 l, ki so bili odposlani v Vlasotince, tudi v Srbijo.

Iz Rimskih toplic

Prehitre avtomobilske vožnje. Cesta od Zidanega mosta do Rimskih toplic je zelo ozka zlasti za avtomobiliste, ki drve z veliko naglico. Na več mestih ima ostre ovinkne, razen tega pa je zasedana z živo mejo, ki s svojim košatim in krivčastim vejeljem zagrinja pogled v smeri ceste ter s tem povečuje nevarnost avtomobilskih nesreč. Te dni sta vozila dva avtomobila po omenjeni cesti. Eden iz Laškega, drugi pa z Zidanega mosta. Z veliko naglico sta drvela drug proti drugemu. Silno nepreviden je bil voznik iz Laškega, ki je kratkomočno rezal ovinek; v tem trenutku pa mu je privozil nasproti avtomobilist z Zidanega mosta. Le pri sebnosti tega voznika in dejstvu, da je cesta na tem mestu tako širša, se je za hvaljiti, da ni nastala nevarna katastrofa, ki bi nedvomno končala s smrtnim izidom. Avtomobilisti, vozite na omejenih cestah s predpisano hitrostjo! Oblasti naprošamo, da dajo postrški živo mejo. Prav zaradi teh nedostatkov se je, kakor smo poročali pred kratkim pripetila avtomobilska nesreča v Prapretnem, blizu Boštana.

Preločitev ceste. Pred časom smo poročali, da je bila v laški dolini...

SOKOL

Dom Sokola v Vojniku

Leta 1920 je bil osnovan prvi gradbeni odbor Sokola v Vojniku z nalogo, da zbere sredstva in zgradi primeren dom. Kljub raznim zaprekam se mu je posrečilo dobiti krasno stavbno parcelo za malenkostno vso to in ustanovitvi prvi gradbeni sklad. Do zidave sokolskega doma pa ni prišlo, ker društvo še ni imelo zbranih potrebnih sredstev in ne potrebne poguma, velika zamisel sokolske Petrove petletnice pa je dvignila zavest v društvu in so člani pričeli živahno pripravljati zidavo sokolskega doma. Lani je prvič zapela lopota na stavbišču v sosesčini šolskega polja, v katerem je Sokol užival mnogo let gostoljubje. Dvignila je se pomona stavba, sokolski dom, ki ga bo društvo slovesno otvorilo na praznik 8. septembra. Sokolski dom bo nosil pomono ime našega najvišjega pokrovitelja starešine SKJ Nj. Vel. kralja Petra II.

K velikemu prazniku vrlih vojniških Sokolov vabimo vse sokolske edince od blizu in daleč in vse narodno občinstvo. Na praznik 8. septembra, Sokoli zbor v Vojniku!

Sokol v Šiški poziva članstvo, naj se udeleži razvija prapora Narodne čitalnice v Šiški v nedeljo 4. septembra. Zbor članstva v civilu z znakom ob 13.45 pred Sokolskim domom.

Sokol Viš vabi svoje članstvo in naraščaj, da se v polnem številu udeleži v ponedeljek 5. t. m. skupne proslave ljubljanskih sokolskih društev rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. v veliki dvorani na Taboru, ki bo ob 20. Zbirališče članstva in naraščaja bo v ponedeljek ob 19. na vrtu sokolskega doma, odkoder bo skupen odhod na Tabor. Člani in članice, ki imajo kroj, se udeležijo proslave v kroju, vsi ostali pa v meščanski obleki z znakom. Prosimo točne in polnoštevilne udeležbe.

Šolstvo

Starše, ki nameravajo vpisati svoje otroke v šolo Glasbene Matice prosimo, naj store to še danes popoldne med 15. in 17. v ponedeljek 5. t. m. ob 15. naj se zbere v Hubadovi pevski dvorani vsi vpisani gojenci za klavir, da zvedo svojo dodelitev k posameznim predmetnim učiteljem. Učenci za violino pridejo v isti namen ob 6., za vse ostale predmete pa ob pol 17. v Hubadovo dvorano. Redni pouk se bo pričel v sredo 7. t. m.

Sprejemni izpiti na ljubljanskem drž. konservatoriju bodo 12. in 13. t. m. vpisovanje pa je vsak dan popoldne do 7. t. m. v pisarni drž. konservatorija v Gosposki ulici.

Staršem, ki nameravajo svoje otroke šolati na trgovskih šolah, svetujemo, naj se obrnejo na ravnateljstvo drž. priznanega enoletnega trgovskega učilišča »Christofor nčni zavod«, Ljubljana, Domobranska c. 15. Zavod izobražuje za vsakovrstno pisarniško službo. Izpričevala služijo kot dokaz sposobnosti za nastop pisarniških mest v raznih gospodarskih podjetjih in kot dokaz celotne učne dobe ter leto in pol pomočniške prakse, zalo je dana možnost otvoriti lastno trgovsko podjetje. Poučujejo se predmeti držav. nih trgovskih šol, v glavnem obsegu dvo. razrednih trgovskih šol po predpisnem učnem načrtu. Zavod je največji te vrste, pet. trjen od ministrstva trgovine in industrije, organiziran kot redna enoletna trgovska šola in je po ustroju najpopolnejši. Edinstveno so urejene praktične pisarniške in knjigovodske vaje v posebnih učilnicah in tako se dijaki-lice že v šoli praktično pripravljajo za nastop služb. Posebnost je tudi največja strojeopisnica, 40 pisalnih in račun. skih strojev. Zavod je edini te vrste, ki ima lastno šolsko poslopje in kar je najvažnejše, zidano le v šolske namene, v mirnem kraju blizu mestnega središča, toda od cestnega tršča popolnoma nemoten. Ker je v lastnem poslopiju, je šolnina najnižja. Manj premožni imajo popust. Osebnost in pismenost, informacije, slikane prospekte daje ravnateljstvo brezplačno. Vpisovanje dnevno, tudi v nedeljo in na praznik.

Mareyille Baldwinova pripoveduje:

Na neki pariški ulici je ustavila mnogiča mater, vodečo za roko svojega hčerko. — Pojdva hitro, — je dejala mati. — Ne grem, videti hočem povzeto. — Mati je pa odgovorila: — Pojdi, saj bova videli še druge.

NAJLEPŠE MODELE JESENSKIH IN ZIMSKIH PLAŠČEV, KOSTUMOV IN OBLEK PRINASA DAMSKA KONF. PAULIN, LJUBLJANA, SELENBURGOVA UL. 1 IN KONGRESNI TRG 5.

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

— S svojo častjo! — je ponovila gospa Desvarennesova porogljivo. — O, kako podlo je nas vse varal! A kaj naj storim zanj? Kakšno orožje imam proti njemu? Lotitev? Temu bi se Miheлина uprla, ker ga ljubi.

In v navalu gneva je nadaljevala:

— Mar je mogoče, da to naivno dekle ljubi takoga brezsrčnega gizdalina? In po šilah se ji pretaka groza kri! Če bi ji povedal resnico, bi jo to najbrž ubilo.

— Mar je ubilo mene? — je nadaljevala Ivanka otožno.

— Ti si energičnega značaja, — je odgovorila gospa Desvarennesova. — Ona je pa tako slabotna, tako nežna. Ah, spomni se, Ivanka, kaj sem ti bila in postavi nepremagljivo steno med Sergeja in sebe. Vrni se k svojemu možu. Z njim nisi hotela odpotovati. To je bila neumnost. Tudi če bi se lotila od Cayrola, bi ne mogla vzeti Sergeja, saj vendar ne boš vzela moža moze hčere.

— Ah, vi mislite samo na njo! Ona vam je vse, — je vzkliznila Ivanka srdito. — Toda tudi jaz sem tu, tudi jaz imam pravico do sreče, do zasluge! Vi pa hočete, da bi se žrtvovala, da bi se

udala možu, ki ga ne ljubim, ki mi naganja strah? To pot je preostajalo samo še enostavno vprašanje. Gospa Desvarennesova je bila zopet našla samo sebe. Vzravala se je in vprašala z odločnim glasom, ki mu ni bilo mogoče ugovarjati:

— Kaj zdaj? Ali se hoče ločiti od Cayrola? Ali hoče dobiti nazaj svobodo tudi za ceno pohujšanja? In kakšno svobodo? Zavrnena boš, ljudje te bodo prezirali. Verjemi mi, naloži svojemu srcu tišino in poslušaj svoj razum. Tvoj mož je dober in pošten. Če ga že ne boš mogla ljubiti, ga boš gotovo spoštovala. Ko si se omožila z njim, si prevzela obveznost do njega. Izpolnjuj jih! To je tvoja dolžnost!

Ivanka se je čutila premagano.

— Kakšno življenje me pa čaka? — je zastokala.

— Življenje poštene žene, — je odgovorila gospa Desvarennesova z resnično vzvišenostjo. — Bodi zakonska žena. Bog ti nakloni materinstvo in rešena boš.

Pod težo teh besed je Ivanka povedala glavo. V njih ni čutila neizprosne sebičnosti matere. To, kar je govorila gospa Desvarennesova, je bilo iskreno in resnično. To ni bilo več njeno ogorčenje, to ni bil glas njenega vznemirjenega srca, ki bi ji narekoval besede, temveč mirna in odkrita vest.

— Dobro, ubogala vas bom, — je odgovorila Ivanka žena udano. — Potrpite me, mati.

In nastavila ji je čelo; dve solzi občudovanja in hvalečnosti sta ji kahlji v lase. Potem je Ivanka odprla vrata v sobo gospe Desvarennesove in zaklicala:

— Prihite sem, gospodi!

Obhajen po dolgem kakanju in v skrbah, o čem tako dolgo govorita, je stopil Cayrol na prag z obrazom, izražajočim velik nemir. Zagledal je gospo Desvarennesovo resno, Ivanka pa zateptajeno vase. Ni se upal izpregovoriti.

— Cayrol, vse je pojasnjeno, — je dejala gospa Desvarennesova; — ni se vam treba več bati tistega, ki ste se ga bali. Za vedno je oddaljen od Ivanka. Poleg tega pa ne more vzburjati vašega sumničarja ali upravičene ljubosumnosti tisto, kar se je zgodilo med njim in njo, ki vam je žena.

Danes vam ne povem njegovega imena. Če bi se pa bil kaj počel, čprav to ni mogoče in če bi bila v nevarnosti vaša sreča, vam potaknem s prstom nanj. Ste me dobro slišali?

Cayrol je malo pomislil, potem se je pa obrnil h gospe Desvarennesovi, rekoč:

— Dobro, zapam vam.

Potem se je pa obrnil k Ivanka:

— Oprostite mi in naj bo to med nama pozabljeno.

Obraz gospe Desvarennesove je zablzel od radosti. Sledila je s očmi Cayrola in Ivanka, ki sta počasi odhajali.

— Javljati mati — je zagledala,

Potem je pa vzdihnila izpremenjenega obraza: — Zda pa k drugi!

In naglih korakih je odšla na teraso.

XII.

Zrak je bil vlažen, noč prozorna in jasna, skozi mogočen dvored pod temnim gostim obokom listov je naglo vozila elegantna Cayrolova kočija in trepetajoča svetloba njenih luči je obstala za hip na prostrani goščavi. Po tlakovani cesti, vodeči v Pontoise, so vozile kočije zladne goste na kolodvor. Bilo je že po polnoči. Slavček, prebujen po luninem svitu, razlitem po kronah dreves, je zažvrgolel svojo pesem ljubezni zvezdam. Ne da bi se tega zavedala, je gospa Desvarennesova obstala in pristuhnila. V naravi je vladal globok mir. Občutek telesne blaženosti je prešinil to mater, živečo v neprestanem strahu in bojazni.

Pomisli! Je, kako srečno bi se počutila v tej krasni noči, če bi imela v srcu mir in zadovoljstvo. Z omočitvijo obeh hčer je bila njena naloga izpolnjena. Zda bi mogla samo uživati življenje, kakšno si je bila pripravila: mirno in zadovoljno. Namesta tega jo je pa obdajal strah in morala se je prevesti na življenje, polno pretvarjanja, neprestanega, brezposelnega boja proti moči, ki je prešepetala njeno hčer in nalagala njo samo. Čutila njeno srečo je bil pripeljal v pristaniki, toda v samem pristaniku je bil zažrel požar, tako da se bo njena sreča zgajala na ognju, sketi in razpadu.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

1. — 12. septembra 1938

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

Brezplačno za obiskovalce velesejma iz tuzemstva

KRASNA DARILA

(Izveti so imetniki permanentnih legitimacij za Ljubljano)

MOTORNO KOLO

»BOB PHAENOMEN« (Vok, Ljubljana)

RADIO APARAT

4 + 1 cevni »Super Ingelen« (Tehnik Banjal, Ljubljana)

Darila so razstavljeni na velesejmu

Odtiraj kupon od vstupnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v zapечатeno žaro, ki stoji ob glavnem vходу. Dan obiska je poljuben med 1. in 12. septembrom.

Komisijsko žrebanje bo 12. septembra ob 5. popoldne na velesejmu.

ŠIVALNI STROJ

moderen, pogrešljiv (Vok, Ljubljana)

30 PRVOVRSTNIH

DAMSKIH IN MOŠKIH KOLES

»TRIBUNA«, F. Batjel — »CONDOR«, S. Rebolj in drug
»RESTA«, Splošna trgovska družba — »TURNIER« in
»ELITE«, H. Suttner — »AXO«, Ign. Vok — »PANAX«.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

TRAJNO ONDULACIJO
s 6-mesečno garancijo v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno din 60.— »Salon Merlak«, Sv. Petra c. 76. 1952

BALINCARJI!
Prihodnjo nedeljo jako važna balinarska tekma med klubom šiška (As. Zornada) in skupino Bežigrad. Začnemo ob 9. uri pri Rebcu, ob 2. pri Makselnu v šiški. Vstopnine ni. Kibici dobrodošli. 2135

ROZINE
na zalogi. — »Veletrgovina južnega sadja«, Ljubljana, Tyrševa cesta 48. 2106

50 PAR ENTLANJE
ažuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12.

DEŽNE PLAGICE
balon svila, vetrne suknjice, obleke, perilo i.t.d. si nabavite najbolje in najceneje pri **PRESKERJU**, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičnika«.

Za Din 10.000.—

je proti nezgodi zavarovan vsak, kdor kupi **kolo** pri

MAGDALENCU
v Račah.

KLIŠEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

LAHKO IN ZADOVOLJNO
se sprehaš, ako te pedikira Avbelj v kopališču Okrožnega urada. 2142

»GRIC«
pri Mariboru pod Urbanom toči novi vinski sladki mošt po 8.— Din. 20/M.

Čevlji in nogavice trajajo še enkrat tako dolgo, če uporabljate

»SANOPED« prašek za čevlje

Stane le 2.— Din. Izdeluje drogerija M. Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg.

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvočlani, motorji, tričlani

Razni stroji pisarniški

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 24

Dunajski velesejem

11. do 17. septembra 1938

Tehnični sejem do 18. septembra.

Pomembne vozne olajšave.

S sejsko legitimacijo in potnim listom vizum brezplačen! Znižani madžarski tranzitni vizum dobite na meji, ko pokažete sejsko legitimacijo. — Znatno popust vozne na jugoslovenskih in madžarskih železnicah, na nemških drž. železnicah kakor tudi na ladjah po Donavi in Jadranskem morju ter v zračnem prometu.

Vsa pojasnila in sejske izkaznice po 50.— din dobite pri **WIENER MESSE — A. G., WIEN VII.**

In pri častnih zastopstvih v Ljubljani: Zveza za tujski promet v Sloveniji »PUTNIK«, Tyrševa cesta 11; Zveza za tujski promet v Sloveniji »PUTNIK«, Hotel Metropol, in njene podružnice.

POUK

Strojepisni pouk

Večerni tečaj od 6. do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščance. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Pouk traja 1 do 4 mesece. Največja strojepisnica, najrazličnejši pisalni stroji. — Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zvečer. Pričetek pouka 2. septembra. Šolnina zelo nizka. Christofov učni zavod, Domo-branska cesta 15. 2085

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din 2.500 DIN

potrebujete, da zaslužite 1000 Din mesečno. Pišite: »ANOS«, Maribor. 3.M.

DOBER ZASLUZEK
odstopim proti nagradi zaradi odpotovanja. Ponudbe na upravo »Sl. Narod« pod »2500«. 2134

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ENOSOBNO STANOVANJE
iščem za takoj. — Ponudbe na upravo »Sl. Narod« pod »šifro »Dve osebi«. 2138

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

HISA S PRITIKLINAMI
v vrtno parcelo 3000 kv. m v mestu poleg železniške postaje, naprodaj za 79.000 Din. Potrebni znesek takoj 50.000 Din. — Ponudbe in informacije na upravo »Sl. Narod« pod »Lepa prilika«. 2136

4-STANOVANJSKO HISO
v Prevaljah z lepim vrtom, sadnodonosnikom in blesvom, prodam ali zamenjam za stavbišče ali kaj sličnega. Ustne informacije pri g. Flisu, Levce 10 pri Celju, pismene pa pri Ivanu Snoja, Zagreb, Kučerina 62-I. 2129

Zapomnite si!

Najugodnejši nakup manufakture **na obroke!**

Vedno najnovejši vzorci! Ogromna izbira! Obrnite se tozadevno na našo pisarno

NARODNI MAGACIN, Sv. Petra c. 27-I.

Na drobno!

Na debelo!

Najceneje in najbolje kupite vse prvovrstne

vrvarske lastne izdelke

motvoz, himo, volno, afrik, kapok, gradl za žarnice, nepremotljive knjižne plakate, gradilne cevi i. t. d.

samo pri

Prvi kranjski vrvarni in trgovini s konopcinno

Ivan N. Adamič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 21. Telefon 2441
MARIBOR, Votrnjaka ulica št. 20. Telefon 2454
CELJE, Kraljeva Petra cesta št. 32.

Na veseličnem prostoru velesejma

v postojni **BRATA LAGAN** se dobijo zabavna, zabavna in vsa.

Priljubljen, jaganje in priljubljenost na razpisu kakor druge dobrote po zmernih cenah. Istovrstne »BRATA LAGAN« v širši. Se priporoča **IVAN LAGAN.**

En sam dinar
Vam lahko včasih reši vse imetje

— Če porabite ob pravem času en dinar več, da si ohranite nekaj tako dragocenega kot je Vaše perilo. Ne varčujte pri milu, ker samo izdatno in blago milo temeljito odpravi nesnago in varuje Vaše dragoceno perilo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo

Dotrpela je naša ljubljena sestra in teta, gospa

Antonija Kotar

roj. VENIER
TRGOVKA IN POSESTNICA

v 71. letu starosti.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 4. t. m. ob 5. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Zagreb, dne 2. septembra 1938.

Žalujoči ostali

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejše delo Davorina Ravljena:

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogodke, ki so se v zadnjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo bo gotovo vzbudilo v vsej naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo segli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 120 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje polnočnico.

Če še nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Doslej sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

Ravljen: Zgodbe brez groze;

Klabund: Pjotr — Rasputin.

NARODNA TISKARNA

IZVRŠUJE
VSA TISKARSKA DELA
LEPO IN OKUSNO